

**PILIEVINĖS
VISUOMENĖS
INSTITUTAS**

**PILIEVINĖS VISUOMENĖS INSTITUTO
PROJEKTO**

„EUROPOS SAJUNGOS PARAMA: PANAUDOJIMO EFEKTYVUMAS“

ATASKAITA

2005 m. birželio mėn. 13 d.

EUROPOS SAJUNGOS PARAMOS MOKSLUI ĮSISAVINIMO EFEKTYVUMAS

TURINYS

Įvadinės pastabos.....	3
1. Mokslas, tyrimai ir žinių visuomenės plėtra BPD ir susijusiuose dokumentuose	3
1. 1. Kaip moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra siejasi su žinių visuomene?.....	3
1. 2. Paramos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai priemonės BPD ir jo priede.....	5
2. Pirmojo lėšų įsisavinimo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros sektoriuje etapo rezultatai.....	9
3. SF panaudojimo moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai srityje užsienyje patirtis	11
4. ES Struktūriniai fondai ir EK 7-oji mokslinių tyrimų pagrindų programa (2007-2013)	12
Išvados	15
Priedas nr. 1. Sprendimai dėl paramos skyrimo	17
Priedas nr. 2. Visuomenės nuomonės apie informavimą SF klausimais tyrimas	29

Įvadinės pastabos

2005 m. sausio-gegužės mėn. buvo vykdoma Europos Sąjungos struktūrinių fondų (ES SF) panaudojimo mokslo srityje stebėseną ir analizę, remiantis šiais kiekybiniais ir kokybiniais tyrimo metodais:

1. Dokumentų, literatūros ir šaltinių analize (BPD, BPD priedo, kvietimų, gairių paraiškovams, sprendimų teikti paramą, pranešimų spaudai, ES ir Lietuvos institucijų dokumentacija, moksliniais straipsniais ir kt.)

2. Duomenų ir informacijos, pateiktos oficialiuose seminaruose, analize ir apibendrinimu (KTU nuotolinio vaizdo konferencija 2005-02-23; seminaras ŠMM 2005-03-01)

3. Apklausomis (1. tyrimo autorės atlikta 2005 m. vasario mėn. atlikta apklausa - apie 80 mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo sektoriaus veikėjų, gauta 20 atsakymų; 2. KF magistrantės S. Daulenskytės 2005 m. gegužės mėn. apklausti 265 respondentai iš valstybinių, nevyriausybinių bei verslo organizacijų)

4. Nestruktūruotu interviu (šeši interviu su įvairių institucijų atstovais).

N.B. Terminas „mokslas“ tiek BPD, tiek kituose su SF susijusiuose dokumentuose, tiek plačiojoje vartosenoje yra suprantamas nevienodai; neretai jo turinys apima ne vien mokslinius tyrimus (angl. research) bet ir aukštąjį mokslą, t.y. studijas, kurios yra švietimo sistemos dalis. Nuo aukštojo mokslo akademinės (ne mokslinės) dimensijos šiame tyrime atsiribota; analizuojami tik su *moksliniais tyrimais* (ir *eksperimentine bei socialine mokslo plėtra, toliau – MTEP*) susiję klausimai.

1. Mokslas, tyrimai ir žinių visuomenės plėtra BPD ir susijusiuose dokumentuose

ES struktūrinių fondų parama Lietuvai yra skiriama pagal Lietuvos 2004-2006 m. Bendrąjį programavimo dokumentą (BPD), už kurio rengimą bei įgyvendinimo priežiūrą atsakinga Lietuvos Respublikos Vyriausybės vadovaujanti institucija paskirta Finansų ministerija. BPD – tai ES struktūrinių fondų paramos Lietuvai planavimo dokumentas, kuriame nustatoma šalies plėtros vizija, tikslai ir strategija, pateiktos finansavimo priemonės ir uždaviniai bei būsimos paramos finansavimo principai. Numatyta BPD strategija yra įgyvendinama per keturis prioritetus:

- 1) socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra;
- 2) žmogiškųjų išteklių plėtra;
- 3) gamybos sektoriaus plėtra;
- 4) kaimo plėtra ir žuvininkystė.

Nors parama MTEP galima net pagal tris pirmuosius BPD prioritetus (detalesnė MTEP skirtų priemonių analizė pateikta žemiau), jau programavimo dokumentuose yra užkoduota supaprastinta žiniomis grįstos visuomenės samprata, mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo bei švietimo sferų suplakimas į viena, iš ko seka kai kurie esminiai MTEP nepalankūs paramos gavimo ir panaudojimo aspektai.

1. 1. Kaip moksliniai tyrimai ir eksperimentinė plėtra siejasi su žinių visuomene?

BPD nuorodo tokias Lietuvos MTEP charakteristikas:

- Didelis taikomųjų tyrimų potencialas kai kuriose tyrimų srityse (biotechnologija, lazerių technologija, biochemija, chemija, matematika, aplinkos apsauga).
- Nedidelės valstybės išlaidos tyrimams ir taikomajai veiklai (tik 0,6-0,7% BVP), nors Europos Taryba yra nustačiusi, kad šis rodiklis Europos šalyse iki 2010 m. turėtų siekti 3%.
- Silpnas tyrimų ir taikomosios veiklos plėtros privačiame sektoriuje potencialas (ir per mažas dėmesys jai), nepakankamas bendradarbiavimas tarp mokslininkų, atliekančių valstybės finansuojamus tyrimus, ir privataus sektoriaus.

- Pastarajame dešimtmetyje vidutinis mokslininkų amžius gerokai padidėjo – 2000 m. 55% mokslininkų buvo vyresni nei 50 metų. Tai susiję su mokslininkų socialinio statuso suvokimu.
- Didžiulis atotrūkis tarp valstybės finansuojamų tyrimų lygio ir privataus sektoriaus tyrimų galima paaiškinti tuo, kad iki šiol tik labai nedaug Lietuvos mokslininkų yra atlikę tyrimus, kuriuos būtų galima komercializuoti ir pateikti pasaulio rinkoms. Tai susiję ne tik su tradicijos panaudoti MTEP rezultatus versle nebuvimu, bet ir su kitais veiksniais. Pirmiausia, mokslininkų atliekamos tyrimų veiklos lygis labai žemas; jei vertinsime jį pagal publikacijų skaičių (1999 m. – 158 publikacijos 1 mln. gyventojų), Lietuva atsilieka nuo ES vidurkio daugiau nei 4 kartus (ES – 818 publikacijų). Antra, mokslininkų perkvalifikavimo valstybiniame sektoriuje mastas ir tempas toks, kad jų tyrimai turi labiau komercinę orientaciją. Be to, aktuali MTEP užsiimančių darbuotojų senėjimo problema.

Tačiau nagrinėjant BPD, jo priedą ir kitus susijusius dokumentus, matome, kad veiklos ir priemonės nėra pakankamai koreliuotos su SSGG analize ir MTEP charakteristika. ***BPD ir jo priedų analizė rodo, kad tarp deklaruojamų prioritetų, jų tikslų, sąsajų su kitais strateginiais valstybės plėtros tikslais ir priemonių aprašymo, veiklų bei numatomų rezultatų ir ypač įgyvendinimo rodiklių egzistuoja didžiulis atotrūkis.*** Pvz., BPD, jo priede deklaruojama, kad šie dokumentai remiasi Valstybės ilgalaikės raidos strategijoje (iki 2015 metų) įvardintais prioritetais: žinių visuomenė, konkurencinga ekonomika ir saugi visuomenė, tačiau vėliau SF dokumentuose terminas „žinių visuomenė“ BPD jau nebevertojamas, jį tarsi pakeičiant terminu „informacinė visuomenė“, kurios samprata yra perdėm technologizuota (pvz., informacinės visuomenės temos priežiūrai numatyti tokie rodikliai: interneto savininkų skaičius 1 000 gyventojų ir interneto vartotojų skaičius). Neaišku, kaip bus – ir ar iš viso bus – panaudojama BPD Priede pateiktoje SSGG analizėje Lietuvos mokslo stiprybė („Ištobulintų mokslo įstaigų židiniai...“), o priemonės ir veiklos yra daugiausia nukreiptos į bedarbių mokymą, o ne į silpnybėse ir grėsmėse akcentuojamą žemo inovacijų lygio pakėlimą. BPD priede numatomi antrojo prioriteto įgyvendinimo rodikliai apskritai nemini MTEP (žr. 1. Lentelę).

1 LENTELĖ. 2 PRIORITETAS – ŽMOGIŠKŲJŲ IŠTEKLIŲ PLĖTRA (PAGAL BPD PRIEDĄ)

Tipas	Rodiklis (vertinimo vienetas)	Skaičiais išreikšti tikslai
Poveikis	asmenų, dalyvaujančių tęstiniame ir praktiniame mokyme, dalies 25–64 m. amžiaus grupėje padidėjimas (pasikeitimas % dalimis).	6,7 % (pradinis – 3,7% 2001 m.)
	sumažėjo nelankančių bendrojo lavinimo mokyklos arba metusių ją vaikų (pasikeitimas proc. dalimis)	16,4% (pradinis – 16,9 % 2002 m.)
Rezultatas	bendras įdarbinimo rodiklis po aktyvinimo (%): vyrų/moterys	40 %
	darbdavių, teikiančių mokymą bendrovėje pirmą kartą dalis (%)	5 %
Pasiekimas	išmokyty paramos gavėjų skaičius veiklos pabaigoje	20 000
	įgyvendinta projektų, susijusių su mokymo/studijų sistemų modernizavimu, skaičius	10-15

Galima daryti išvadą, kad siekimas suderinti Europos socialinio fondo reglamentą su BPD tikslu kurti žinių visuomenę Lietuvoje yra nepavykęs. ***Vienas ryškiausių BPD ir SF įsisavinimo tolesnių dokumentų trūkumų yra neapibrėžta, supaprastinta ir neišplėtotą žinių visuomenės samprata, kurioje akcentuojamos tik įsidarbinimo galimybės, atskirties mažinimas, tačiau tiesiogiai žinias ir aukščiausio lygio kompetenciją kuriančiam sektoriui skiriamas marginalinis vaidmuo.*** Investicijos į žmogiškuosius išteklius, tikėtina, pagerins įsidarbinimo galimybes, tačiau nemažiau reikalinga rūpintis **aukštos kvalifikacijos** darbuotojų ugdymu ir rūpintis šiuolaikinėje Europos darbo rinkoje konkurencingos, paklausios ir būtinos kompetencijos (pirmiausia „horizontaliosios“ – projektinės veiklos, komandinio darbo,

šiuolaikinės vadybos ir organizavimo, IKT, žinių vadybos ir kt.) suteikimų visų sektorių darbuotojams, taip pat ir mokslo.

Kita problema – BPD prioritetų neatitikimas Valstybės ilgalaikės strategijos tikslams. Šios problemos buvo pastebėtos ir iškeltos viešumon jau asociacijų „Žinių ekonomikos forumas“, „Infobalt“ ir Lietuvos universitetų rektorių konferencijos 2003 spalio 24 d. kreipimesi „Dėl Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų skirstymo neatitikimo valstybės prioritetams“, kuriame nurodoma, kad „Asociacijų nariams ir Rektorių konferencijai didžiausią nerimą kelia tai, kad, nors per ateinančius trejus metus iš ES Lietuva sulauks 2,67 mlrd. eurų paramos, švietimo, mokslo ir studijų sistema galės pretenduoti tik į apgailėtina mažą Struktūrinių fondų dalį. Turimi duomenys rodo, kad 2004 - 2006 metais švietimo ir mokslo projektams iš viso numatyta skirti 376 mln. litų paramos, kas sudarys tik 4 proc. visos iš ES gaunamos paramos. Palyginimui - žemės ūkiui skiriamos lėšos iš Struktūrinių fondų sieks net 2,9 mlrd. litų. 2004 m. švietimo ir mokslo sistemai planuojama skirti visa ES finansinė parama sudarys tik 6 proc. šiemet jai skirtų biudžetinių lėšų. Akivaizdu, kad toks ES paramos skirstymas prieštarauja Valstybės ilgalaikės raidos strategijai, kurią parengė Lietuvos Respublikos Vyriausybė, o patvirtino Seimas. Planuojant šalies raidą 2004 – 2006 metais, nesilaikoma Nacionalinio susitarimo dokumento, kurį pasirašė ir visos pagrindinės šalies politinės jėgos. Taip pat ignoruojamos ES strateginės nuostatos, kad ekonomikos konkurencingumas remiasi investicijomis į žmogiškuosius išteklius, tyrimus ir eksperimentų plėtrą“.

Kreipimosi autoriai akcentuoja, kad „kitos ES šalys kandidatės pasirinko ir jau žengė kitu keliu. Skirdamos didelę dėmesį žmogiškųjų išteklių plėtrai, jos siekia sukurti darnią visuomenę ir konkurencingą ekonomiką. Tuo tarpu pagal BDP numatytas priemones Lietuva žmogiškųjų išteklių plėtrai ketina skirti mažiausią struktūrinių fondų dalį tarp visų šalių kandidačių“. Dokumente tvirtinama, „kad Struktūrinių fondų lėšos per 2004 – 2006 metus neturės jokios ženklėsnes įtakos Lietuvos švietimo, mokslo ir žinių ekonomikos vystymuisi“. Šiuos nuogaštavimus akivaizdžiai patvirtina ŠMM tinklalapyje pateikta informacija: „80% bendrafinansavimo dydis (pagal 1.5 priemonę – A. G. pastaba) bus taikomas projektams: investicijoms į švietimo ir profesinio rengimo įstaigas atokiose šalies vietovėse, į neigaliųjų profesinės reabilitacijos infrastruktūros plėtrą, bei nestacionarių socialinių paslaugų (pagyvenusiems žmonėms, vaikams bei neigaliesiems) infrastruktūros plėtrą. Taigi, **socialinės ir viešosios sveikatos infrastruktūrai skiriama 80 % 1.5 priemonės lėšų, o mokslinių tyrimų, technologijų plėtros ir inovacijų infrastruktūrai - 20 %.**“ **Žinių visuomenės prioritetą akivaizdžiai lieka vien deklaracija.**

Be to, LR Vyriausybės patvirtinti mokslo prioritetai, kuriais remiamasi ir BPD, tėra **deklaratyvūs** (nėra valstybinių mokslo programų, tų prioritetų finansavimo strategijos), tas deklaratyvumas persikelia ir į BPD bei kitus SF dokumentus; prioritetai yra labai platūs, todėl sunkiai realizuojami, iš jų neaišku, koks gi yra artimiausių metų Lietuvos mokslo *Via Baltica*. Apklausa rodo, kad mokslo bendruomenė yra suinteresuota aiškių mokslo prioritetų nustatymu valstybėje ir nori tame procese aktyviai dalyvauti.

1. 2. Paramos moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai priemonės BPD ir jo priede

BPD priede¹ numatomos penkios tiesiogiai ir netiesiogiai MTEP skatinančios priemonės:

1.5 priemonė. Darbo rinkos, švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra

2.4 priemonė. Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas

2.5 priemonė. Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje

3.1 priemonė. Tiesioginė parama verslui

3.2 priemonė. Verslo aplinkos gerinimas.

¹ http://www.smm.lt/es_parama/docs/BPD%20priedas%20lt.doc

1.5 priemonė *Darbo rinkos, švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti Europos socialinio fondo priemonės)* numato paramą **MTEP infrastruktūrai** (infrastruktūros ir bazinės įrangos, reikalingos švietimui, profesiniam mokymui, mokslui ir studijoms, atnaujinimas). Pagrindinis šios priemonės tikslas – sumažinti regioninius darbo rinkos teikiamų paslaugų skirtumus, plėtoti ir atnaujinti švietimo sistemos, **mokslo ir studijų**, profesinio orientavimo, konsultavimo ir profesinio mokymo sektorių infrastruktūrą, gerinti šių sektorių teikiamų paslaugų kokybę, taip pat mažinti skirtumą tarp minėtų paslaugų lygio Lietuvoje ir tų pačių paslaugų, teikiamų pirmaujančiose ES šalyse. Priemonės uždaviniai, susiję su mokslu (išskirta mano – A. G.):

- padėti sėkmingai vykdyti 2 prioriteto priemones užtikrinant pakankamus išteklius ir **infrastruktūrą** švietimui, profesiniam mokymui, **mokslo** ir studijoms;
- sukurti tinkamas sąlygas dinamiškai mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros (toliau – MTEP) bazei Lietuvos mokslo ir studijų sistemoje;
- padidinti **informacijos technologijų** (IT) teikiamas galimybes švietimo, profesinio mokymo, **mokslo** ir studijų srityse [...].

Numatoma, kad šie tikslai bus pasiekti kuriant naujas institucijas regionuose, kuriuose visuotinis švietimo paslaugų prieinamumas nėra užtikrintas, atnaujinant švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų ir socialinių paslaugų institucijų infrastruktūrą (įskaitant aplinkos pritaikymą neigaliems asmenims), taip pat atnaujinant materialinę ir techninę mokymosi ir tyrimų bazę.

Priemonės pagrindime akcentuojamas mokymosi paslaugų prieinamumas, tolygi mokymo paslaugų plėtra.

2.4 priemonė Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas nėra tiesiogiai nukreipta į MTEP, nes 100 % investicijų nukreipiamos „švietimo ir profesinio mokymo sistemos pritaikymui ne tik konkretaus sektoriaus įgūdžiams ugdyti (asmenys, firmos)“. Tačiau kadangi MTEP veikėjai dažnai yra susiję su aukštojo mokslo ir studijų sektoriumi, šiame tyrime taip pat fiksuojami ir tie projektai, kurių paraiškovai atstovauja MTEP sektorių ir yra remiami pagal šią priemonę.

Pagrindinis šios priemonės tikslas yra švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų sektoriaus plėtra ir tinkamų sąlygų mokymuisi visą gyvenimą sukūrimas. Įgyvendinant šią priemonę, siekiama padidinti mokymosi visą gyvenimą sistemos pajėgumą, užtikrinanti sėkmingą ir aukštos kokybės numatytų bei būsimų žmogiškųjų išteklių plėtros priemonių įgyvendinimą. Priemonė remia kokybės užtikrinimo sistemos plėtrą siekiant, kad rengiamų specialistų kvalifikacija maksimaliai atitiktų ekonomikos poreikius. Ypatingas dėmesys skiriamas modernių mokymo priemonių bei metodų sukūrimui ir įdiegimui, švietimo įstaigų, profesinio mokymo ir aukštojo mokslo programų akreditavimui, praktinio mokymosi sistemos plėtrai įmonėse, taip pat profesinio mokymo, aukštojo mokslo ir perkvalifikavimo programų plėtrai bei atnaujinimui.

Tiesiogiai MTEP yra skirta 2.5 priemonė Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje. Bendrieji priemonės tikslai yra maksimaliai padidinti įsidarbinimo galimybes – suteikti išsilavinimą pagal aukštojo mokslo 2 ir 3 studijų pakopas (magistrantūra, doktorantūra) ir didinti būsimų mokslininkų ir kitų mokslo darbuotojų gebėjimą igyti ir pritaikyti tarptautinio lygio mokslines žinias, reikalingas verslui ir pramonei, taip pat ruošti šios srities specialistus, atitinkančius ekonomikos poreikius (gebančius praktiškai pritaikyti inovacijas). Priemonės uždaviniai:

- atnaujinti magistrantų ir doktorantų, mokslininkų asistentų ir kitų tyrėjų podiplominėse studijose, kvalifikaciją ir palaikyti jų kompetencijos lygį;
- vykdyti programinę mokslinių tyrimų ir eksperimentinę plėtrą (MTEP) prioritetinėse srityse;
- plėtoti MTEP vertinimo sistemą;

- plėtoti ir tobulinti konkursinį MTEP finansavimą;
- skatinti dialogą tarp mokslo ir visuomenės.

Konstatuojama, kad pagal šią priemonę parama teikiama magistrantų ir doktorantų, mokslininkų asistentų ir kitų tyrėjų mokymui bei jų kompetencijos mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros srityje kėlimui, įskaitant pagrindines mokslo šakas, orientuotas į žiniomis grindžiamos ekonomikos poreikius. Tai apims mokslininkų, dirbančių mokslinio tyrimo institutuose, aukštojo mokslo institucijose ir verslo subjektuose, kvalifikacijos tobulinimą, tam tikrais atvejais įskaitant perkvalifikavimą. Investicijos ir mokslinių tyrimų strateginių sričių finansavimo programos suteiks galimybes jauniems mokslininkams ir kitiems mokslo darbuotojams tęsti darbą baigus mokslą ir išlaikyti bei nuolat atnaujinti savo kvalifikaciją.

Kai kurios priemonės formuluotės yra neaiškios, pvz., „Diegiant (kodėl „diegiant“? tarsi MTEP Lietuvoje neegzistuočiau...) MTEP, bus remiamos šios prioritetinės sritys: gyvenimo kokybės gerinimas (genomika ir biotechnologijos sveikatos ir žemės ūkio srityse; saugios ir ekologiškos maisto technologijos; žinių visuomenės piliečiams ir valdžiai; nacionalinio identiteto išsaugojimas globalizacijos sąlygomis); moksliniai tyrimai nanotechnologijų kūrimo (nanomokslo, daugiafunkcinių nanostruktūrinių medžiagų kūrimo) srityje.

Labai svarbu, kad priemonėje numatytos „universitetams ir valstybinėms mokslinių tyrimų institucijoms horizontalaus lygio gebėjimų ugdymo sritys (kursai, studijų programos); verslumo ir kitų įgūdžių ugdymo programos (pavyzdžiui, ES kalbų mokymas; projektų/programų valdymas; kokybės, MTEP, intelektinės nuosavybės vadyba; ICT, komunikaciniai įgūdžiai; darbas grupėse ir tinkluose; rinkodara ir kt.) organizuojant magistrantūros bei doktorantūros studijas“; šios kompetencijos yra labai reikalingos, tokie projektai turėtų būti itin skatinami, o potencialūs paraiškovai – ugdomi ir mokomi, nes nebūtinai jie gali atsirasti savaime.

BPD priede teigiama: „Siekiant užtikrinti sėkmingą integraciją į Europos mokslinių tyrimų erdvę (ERA), bus skatinamos įvairios socialinio dialogo iniciatyvų formos tarp mokslo tyrimų institucijų ir verslo įmonių (svarbus dėmesys skiriamas jaunų tyrėjų karjeros galimybių plėtrai, subsidijų schemų jauniems mokslo darbuotojams rengti įgyvendinimui); bendradarbiavimas tarp mokslininkų ir plačiosios visuomenės; lyčių diskriminacijos akademinėje darbo rinkoje sumažinimas (pavyzdžiui, bus užtikrinamas moterų atstovavimas magistrantūros, doktorantūros bei kitų podiplominių studijų mokslo ir technologijų programose); „Protų susigrąžinimo“ programos rengimas ir įgyvendinimas“, tačiau kaip šis dialogas yra skatinamas, lieka neaišku, greičiau juntami barjerai bendradarbiavimui tarp verslo ir mokslo, ŠMM tiesiogiai ir netiesiogiai sakant, kad projekto partnerių tinklas yra nepageidautinas, nes apsunkina administravimą.

Priemone taip pat „siekama kelti žinių apie MTEP ir inovacijas verslo įmonėse lygį, didinti aukščiausios kvalifikacijos MTEP specialistų (tarp jų mokslo daktarų) ir vadybininkų gebėjimus skatinant darbuotojų mobilumą tarp mokslo tyrimų, aukštojo mokslo institucijų ir verslo įmonių. Numatoma plėtoti glaudesnius ryšius tarp mokslo ir studijų institucijų bei aukštųjų technologijų verslo įmonių, įskaitant įdarbinimą kursų metu ir jungtines iniciatyvas (mokymasis dirbant) siekiant išspręsti kai kurių gebėjimų stokos problemas. Kelyje į žiniomis grindžiamą ekonomiką (įskaitant tikslines sritis, kaip telekomunikacijos ir informacijos technologijos, biotechnologija, lazerių technologijos ir t. t.) Lietuvai labai svarbu rengti mokslo, technologijų ir inovacijų populiarinimo seminarus/konferencijas, parodas, kursus, kurti elektroninius tinklus, plėsti veiklą interneto pagrindu, rengti virtualias konsultacijas mokytojams, dėstytojams, mokslo darbuotojams, verslo įmonių darbuotojams, MTEP ekspertinėms institucijoms ir kt. Skatinant mokslo ir visuomenės sąveiką, siekiama didinti visuomenės sąmoningumą ir nušviesti mokslo, technologijų ir inovacijų svarbą, taip pat pristatyti mokslą, kaip realią karjeros galimybių sritį, ir taip skatinti modernios pramonės plėtrą, kurti aukščiausios kvalifikacijos reikalaujančias darbo vietas. Parama teikiama nacionaliniams bandomiesiems projektams, galimybių studijoms, „ateities išvalgų“ tyrimams aukščiausios kvalifikacijos specialistų rengimo MTEP strateginiuose sektoriuose.“

Visi šie teiginiai yra labai aktualūs Lietuvos MTEP; jų įgyvendinimui reikėtų tikslingai dirbti su paraiškovais, juos ruošti, skatinti, ugdyti, pripažįstant, kad šie uždaviniai yra visų pirma valstybės, o ne atskirų institucijų prioritetas.

Nors ši priemonė tiesiogiai skirta MTEP plėtrai, negalima nepastebėti, kad universitetų ir mokslinio tyrimo institutų moksliniai projektams skiriama tik 20 % priemonės lėšų (darbo jėgos lankstumas, verslumą ugdanti veikla, inovacijos, informacijos technologijos ir telekomunikacijos (asmenys, firmos) - 15 %; konstruktyvios darbo priemonės, skirtos moterims -7%; inovacijų ir technologijų perdavimas, tinklų kūrimas bei įmonių ir (arba) mokslinio tyrimo institutų partnerystė - 28 %; tyrėjų rengimas - 30 %).

3.1 priemonė Tiesioginė parama verslui siekiama padidinti įmonių konkurencingumą ir verslumo lygį, subalansuoti lygias verslo galimybes, *padidinti mokslinių tyrimų potencialą jame*. „Siekiant padėti pagrindus Lietuvos įmonių ilgalaikiam konkurencingumui, planuojama remti projektus, įgalinančius įmones sukurti ir parduoti užsienio rinkose naujus unikalius produktus bei paslaugas ir užtikrinančius pajamų šaltinį tolesnei įmonės plėtrai ir moksliniams tyrimams bei plėtrai: bus remiamas naujų produktų ir paslaugų sukūrimas, naujų technologijų ir inovacijų įdiegimas, mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros poveikis pramonei ir verslui (įmonių veikla ir atliekami užsakomieji darbai). **Remiant mokslinių tyrimų ir plėtros projektus planuojama remti tik taikomuosius tyrimus ir technologinę plėtrą**². Parama, skiriama įmonėms, paskatins greitesnį ryšių tarp pramonės ir verslo bei mokslinio tyrimo institucijų formavimąsi ir tyrimų perorientavimą verslo poreikiams. Taigi mokslo institucijų veikla bus labiau orientuota į viso verslo poreikius (ne tik į tam tikros įmonės). Remiamos tokios su MTEP susijusios veiklos sritys:

- naujų technologijų ir inovacijų įdiegimas;
- modernių informacijos technologijų ir elektroninio verslo plėtra;
- gamybos priemonių modernizavimas;
- mokslinių tyrimų ir plėtros veikla (taikomieji tyrimai ir technologinė plėtra), skirta pramonei ir verslui (įmonių vykdoma veikla ir atliekami užsakomieji darbai);
- ryšių tarp pramonės ir verslo subjektų bei mokslinio tyrimo institucijų formavimas.

Šios priemonės galimybių panaudojimą MTEP plėtrai riboja tai, kad galutiniai paramos gavėjai yra tik ūkio subjektai, tačiau negali būti MT institucijos. Pagal šią priemonę investicijos į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas sudaro 10% priemonei skirtų lėšų.

3. 2 priemonės Verslo aplinkos gerinimas pagrindinis tikslas – pagerinti verslo aplinką sukuriant paslaugų verslui struktūrą, gerinant paslaugų kokybę, užtikrinant jų teikimą ir galimybes jomis naudotis bei plėtojant fizinę verslo infrastruktūrą. Čia parama MTEP galima per paramą inovacijoms: investicijos į mokslinius tyrimus, plėtrą ir inovacijas: inovacijų ir technologijų perdavimas, bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir verslo ir/arba mokslinio tyrimo institucijų partnerystė sudaro 10%, o į mokslinių tyrimų, plėtros ir inovacijų infrastruktūrą – net 25% priemonei skirtų lėšų. Remiamos tokios su MTEP susijusios veiklos sritys:

- mokslo ir technologijų parkai (MTP), technologijų centrai: mokslo ir technologijų parkų plėtra, įskaitant mokslinių tyrimų, orientuotų į verslą, skatinimą, mokslo ir verslo institucijų bendradarbiavimo stiprinimą;
- asocijuotos verslo struktūros, verslo branduolių (klasterių) kūrimas.

Galutiniai paramos gavėjai kvietimų teikti paraiškas atveju yra: savivaldybių institucijos ir įstaigos; apskričių viršininkų administracijos; viešosios įstaigos; verslo asociacijos ir verslo bendradarbiavimo struktūros.

² Kaip apibrėžta Europos Bendrijos gairėse dėl valstybės pagalbos moksliniams tyrimams ir technologinei plėtrai (96/C 45/06).

2. Pirmojo lėšų įsisavinimo mokslinių tyrimų ir eksperimentinės plėtros sektoriuje etapo rezultatai

Iš viso, siekiant gauti trijų ŠMM administruojamų BPD priemonių paramą, buvo pateiktos 389 paraiškos. Iš viso 2004 – 2006 m. Lietuvos švietimo ir mokslo plėtros reikmėms skirta 524 mln. Lt., arba 12,5 proc. visos Lietuvai skiriamos sumos. Švietimo ir mokslo ministerija su paramos gavėjais pagal jos kuruojamas sritis iki šių metų kovo mėn. pasirašė 177 sutartis, kurių bendra paramos suma per 259 mln. litų.

Per 112 mln. Lt, skirta projektams, kurie modernizuos švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų infrastruktūrą bei laboratorinę įrangą. Daugiau kaip 105 mln. Lt skirta mokymosi visą gyvenimą plėtrai. Beveik 41 mln. Lt. paramos skirta projektams, kurie kurs naujas ar atnaujins magistrantūros ir doktorantūros (taip pat rezidentūros) studijų programas, tobulins mokslo darbuotojų ir tyrėjų kvalifikaciją, tobulins specialistų rengimo kokybės užtikrinimo sistemą bei plėtros mokslinės visuomenės žinias.

Didžiausia BPD 1.5 priemonės projektui paramos suma neviršija 10 mln. Lt. Daugiausiai šios priemonės projektų įgyvendins profesinio mokymo įstaigos (27) ir jos įsisavins per 24 mln. Lt. Paramą gaus 17 universitetų teiktų paraiškų, kurių bendra paramos lėšų suma yra daugiau nei 25 mln. Lt. Mokslinių tyrimų įstaigos gaus paramą 8 projektams įgyvendinti, o paramos lėšų suma yra per 14 mln. Lt.

Didžiausia BPD 2.4 priemonės projektui paramos suma yra apie 8 mln. Lt. Daugiausia šios priemonės projektų įgyvendins universitetai ir profesinio mokymo įstaigos, jiems atitinkamai skirta 12, 6 ir 7,7 mln. Lt.

Didžiausia BPD 2.5 priemonės projektui paramos suma yra apie 4,6 mln. Lt. Parama daugiausia skirta mokslo ir studijų institucijų projektams (18 universitetų, 5 valstybės mokslo institutams, 3 universitetų mokslo institutams, 1 ekspertinei institucijai) įgyvendinti.

Pagal priemones 3.1 ir 3.2. 2005 m. balandžio 1 d. pasibaigė paraiškų priėmimas LVPA pagal tęstinę paraiškų teikimo procedūrą. Per visą paraiškų priėmimo laikotarpį (nuo 2004-07-02 iki 2005-04-01) iš viso gauta 890 paraiškų pagal agentūros administruojamas BPD priemones (verslo, energetikos ir turizmo srityse), iš jų per liepą – gruodį - 289, sausį – 66, vasarį - 307 paraiškos, kovą ir balandžio 1 d. – 228. Iš viso prašoma 2791,7 mln. litų paramos. Iki 2005-04-01 parama skirta 26 projektams, skirtos paramos suma iš viso 239,9 mln. litų, atšiuotos 54 paraiškos, atsiuotos 5 paraiškos.

Gautų paraiškų prašomos paramos sumos santykis su numatyta paramos suma

Priemonė	Numatyta skirti paramos, mln. Lt	Prašoma paramos mln.Lt	Santykinė suma, konkurencija paramos	dėl
1.2 Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir efektyvumo didinimo užtikrinimas	283,7	726,7	2,6	
3.1 Tiesioginė parama verslui	356,0	1210,7	3,4	
3.2 Verslo aplinkos gerinimas	152,6	140,2	0,9	
3.4 Viešojo turizmo infrastruktūra ir paslaugos	311,9	714,1	2,3	
IŠ VISO	1104,2	2791,7	2,5	

Šaltinis: LVPA, pagal paraiškose pareikiamus duomenis.

Iš 805 paraiškų 392 yra įmonių verslo paraiškos, prašoma 1158,1 mln. litų; pagal 413 paraiškų viešiesiems projektams prašoma 1219,4 mln. litų. Didžiausia konkurencija – tarp verslo investicinių projektų (gauta daugiausiai paraiškų ir prašoma didžiausia paramos suma). Pagal 3.1 priemonę „Tiesioginė parama verslui“ gauta 362 paraiškų, prašoma 996,1 mln. litų paramos. ***Mažiausia konkurencija – 3.2 priemonėje „Verslo aplinkos gerinimas“, gauta 37 paraiškos, prašoma 134,2 mln. litų paramos. Tai rodo, kad patys ūkio subjektai nėra pasirengę teikti su MT susijusias paraiškas; galutinės naudos gavėjų sąrašas galėtų būti išplėstas įtraukiant MTEP žaidėjus.***

Apibendrinant pirmojo etapo SF panaudojimo MTEP srityje rezultatus, galima išryškinti šias pagrindines problemas:

1. Valstybinės svarbos projektų finansavimas ir atranka akademinėje bendruomenėje vertinami ypač nevienareikšmiškai. Pagrindinis priekaištas – neskaidriai, nemotyvuotai, skubotai ir netikėtai priimtas sprendimas dėl valstybinės svarbos projektų. Vieno pašnekovo nuomone, gairės, paskelbtos šiems projektams teikti, „atrodo karikatūriškai: juk jose aprašomi būtent tie projektai, kurie, jau žinoma, bus teikiami ir vertinami be konkurso“. Nekvestionuojant esminės ŠMM kompetencijos nustatyti ir remti valstybinės svarbos projektus bei su tuo susijusios procedūros, lieka abejonių dėl kai kurių projektų atitikimo valstybės mokslo prioritetams. Akademinėje terpėje kalbama ir rašoma apie protekcionistinius veiksmus, „grupę draugų“, monopolizuotas mokslo sritis, būtinumą kreiptis į Valstybės kontrolę ar kitas tarnybas. Tai sukuria bendruomenėje nuogąstavimus, kad itin stipriai veikia lobistiniai, o gal net korupciniai svertai, tuo pačiu gimdo skepticizmą, nepasitikėjimą savo jėgomis ir skaidrių bei bešališkų paramos panaudojimo procesu. Tai neigiamas reiškinys. Kita vertus, tokius nuogąstavimus dažniausiai išreiškia tokių projektų nevykdančios institucijos ir asmenys. Formuojasi konkurencija tarp universitetų. Savaiame tai nėra blogas reiškinys, jis gali tapti varomąja jėga ateityje.

Paraiškų ir ypač paremtų projektų geografija rodo, kad dominuoja Vilniaus ir Kauno miestai ir apskritys, kas gresia dar didesne koncentracija centre.

2. Administravimas:

a. Kvietimai teikti paraiškas sutampa su **akademiame kalendoriuje** sudėtingiausiais ar nepalankiausiais paraiškų rengimui – egzaminų sesijos, baigiamųjų darbų gynimo, vasaros atostogų laikotarpiais. Susidaro įspūdis, kad tarpinės ir įgyvendinančios institucijos rūpinasi tik kokybišku SAVO funkcijų atlikimu (kad pakaktų laiko įvertinti projektus, kad būtų tais metais įsisavintos lėšos ir t. t.)

„Mūsų funkcija jums padėti, todėl bus organizuojama serija seminarų apskrityse, jūs ir patys galite tokius rengti, tačiau mūsų nekviškite, nes mes labai užimti“; „kreipkitės į mus visais klausimais, tačiau nerašykite el. paštu, nes neturime laiko atsakyti į visus klausimus; skambinkite, pagraisite mus – jūsų laimė...“

Ministerijos atstovo pasisakymas pasitarime

b. Laikas, skirtas paraiškų parengimui, dažnai yra per trumpas; pasitaikė atvejų, kai gairės buvo keičiamos; tarpinės ir įgyvendinančios institucijos ne visada laikėsi **terminų**.

c. Informacijos pateikimas konsultacijų metu **nebuvo pakankamai objektyvus**; kartais seminarai vyko, kai dar ne visos procedūros buvo suderintos, paraiškovai jautėsi klaidinami.

d. Paraiškų **formos**, ypač B dalis ir biudžetas, yra **pernelyg sudėtingos**, skatina paraiškovus naudotis išorinių firmų paslaugomis, neleidžia viduje išugdyti projektų rengimo kompetencijos. Visą paraiškos paketą, jo pateikimo ir vertinimo procedūrą universitetai ir mokslo institutai vertina vidutiniškai 7,4 balo. Anketinėje apklausoje aukščiausiu balu (9,3) įvertinta paraiškų registravimo tvarka, o žemiausiai (6,25) – biudžeto pildymo reikalavimai, paraiškos B

dalį (6,7), projekto tinkamumo kiekybiniai (6, 7) ir kokybiniai vertinimo kriterijai (6, 8), paraiškos vertinimo tvarka (6, 83).

3. Informavimas ir skaidra:

a. MTEP sektoriaus apklausos rezultatai rodo, kad mokslo bendruomenė jaučiasi buvusi **izoliuota** ir tebesanti atskirta nuo atviros diskusijos apie mokslo prioritetus apskritai ir ypač apie šių prioritetų rėmimą SF lėšomis. BPD buvo rengiamas neskaidriai, mano bendruomenė; baiminamasi, kad ir naujam laikotarpiui prioritetai bus nustatomi, ignoruojant mokslo bendruomenės poreikius ir nuomonę.

b. Visuomenės informavimas. VU Komunikacijos fak. magistrantės Simonos Daulenskytės visuomenės nuomonės apie informavimą apie SF tyrimo rezultatai rodo, Esamos informavimo situacijos respondentų vertinimas nėra labai džiuginantis. Nors respondentai valstybinių institucijų informavimo funkcijos efektyvumą vertina labiau nei kitų galimų šaltinių (žiniasklaida, kolegos, draugai) teikiama nauda, tačiau vis viena labiau linkę patys asmeniškai ieškoti reikalingos informacijos internete, nei kreiptis į valstybines institucijas. Akivaizdi koreliacija yra tarp visuomenės piliečių, tiesiogiai susijusių savo darbo veikloje su struktūriniais fondais, ir jų didesnio žinojimo apie šių fondų galimybes, nei tų piliečių, kurie nesusiję savo darbe su šiais fondais, todėl, galima teigti, kad tik tikslinės grupės yra labiau informuotos, nei visa plačioji visuomenė. Dauguma respondentų nurodo, jog norint rasti reikalingą informaciją, reikia jos ilgai paieškoti bei gaunamos informacijos galėtų būti daugiau. Galimybę konsultuotis su valstybinėmis institucijomis išnaudojamos, tačiau nereguliariai, taip pat kaip ir dalyvavimą seminaruose respondentai renkasi tik kartais. Tačiau valstybinių institucijų internetinių naujienų užsisakymo paslauga naudojasi daugelis atsakiusių respondentų. (daugiau duomenų žr. 2 priede).

3. SF panaudojimo moksliniams tyrimams ir eksperimentinei plėtrai srityje užsienyje patirtis

Buvo išanalizuoti šaltiniai, teikiantys duomenų apie SF panaudojimą MTEP kai kuriose užsienio šalyse: Suomijoje, Slovėnijoje, Estijoje, Latvijoje ir Lenkijoje. Suomija turi didesnę patirtį šioje srityje; Suomijos Švietimo ministerija jau yra ją apibendrinusi ir paskelbusi trisdešimties sėkmės istorijų kompendiumą³. Gerosios patirties sklaida svarbi ne tik šalies viduje; iš suomių pavyzdžių gali pasimokyti ir Lietuva.

Suomijoje sėkmingai įgyvendinti švietimo ir MTEP projektai skirstomi į šešias grupes:

1. Ryšių tarp švietimo, mokymo ir antreprenerystės skatinimas
2. Ryšių tarp švietimo, mokymo ir darbinės veiklos skatinimas
3. Informacinės visuomenės kūrimas
4. MT gebėjimų ugdymas
5. Švietimo ir mokymo programų, mokymosi medžiagos ir mokymosi aplinkos kūrimas.

Visi projektai buvo nukreipti ne tik į darbo vietų kūrimą ir įsidarbinimo galimybių didinimą, bet ir į inovacijų ir verslumo skatinimą, visuose juose buvo skatinamos partnerystės.

Slovėnijos BPD pirmasis prioritetas yra Gamybos sektoriaus ir konkurencingumo plėtra, kur pirmąją priemonę yra numatyta inovatyvios aplinkos ir infrastruktūros kūrimas. Iš slovėnų patirties derėtų atkreipti dėmesį, kad jie SF panaudoja *kompetencijos centrų* (Centres of Excellence) steigimui ir plėtrai. Toks žingsnis koreliuoja su ES BP ideologija, todėl tikėtina, kad Slovėnijos dalyvavimas Septintojoje BP bus lengvesnis. Kompetencijos centrai yra aukščiausios lygio daugiadisciplininės tyrėjų iš akademinio ir verslo sektorių grupės, sudarančios kritinę masę ir

³ Success stories in the Ministry of Education sector: 30 successful Structural Funds projects
<http://www.minedu.fi/minedu/eu_affairs/structural_successstories/content.html

turinčios MT infrastruktūra, reikalingas pasaulinio lygio tyrimams atlikti ir įsiliesti į europinius kompetencijos tinklus⁴.

Estijos BPD yra gerai suderintas su šalies mokslinių tyrimų bei informacinės ir žinių visuomenės strategijoms. MTEP plėtra grindžiama nuosaikia seno ir naujo tipo ekonomikos integracija, žinių bazės plėtimu ir gilinimu, inovacijų diegimu. ERPF panaudojimo strategijoje estai numato kaip vieną iš svarbiausių tikslų naujų žinių kūrimą, inovacijų sistemos stiprinimą, MT ir inovacijų finansavimą bei informacijos apie MT ir inovacijas sklaidą⁵.

Latvijos BPD antrasis prioritetas Verslumo ir inovacijų skatinimas numato paramą MT infrastruktūrai ir taikomiesiems moksliniams tyrimams. Pastebėtina, kad latviai sugebėjo nacionalinius MT prioritetus suformuoti itin tikslingai: IT, biotechnologijos, medžiagotyra, miškų ir medienos tyrimai. Derinant SF su nacionalinėmis mokslo programomis tikėtinas didesnis sinergetinis efektas⁶.

Panašų sinergetinį efektą, atrodo, pasiekia ir **Lenkija**, kur Švietimo ir mokslo ministerija yra sujungta su informacinės visuomenės ministerija, kas leidžia derinti dviejų žinių ir informacija intensyvių sektorių plėtrą. Lenkijos BPD numato tokias MTEP priemones: 1.4 MT ir gamybos sektoriaus bendradarbiavimo skatinimas ir 1.5 Verslo prieigos prie interaktyvios viešosios informacijos paslaugų sistemos sukūrimas⁷.

4. ES Struktūriniai fondai ir EK 7-oji mokslinių tyrimų pagrindų programa (2007-2013)

Naujasis ES finansinis laikotarpis 2007-2013 m. ir tam pačiam laikotarpiui planuojama EK 7-oji mokslinių tyrimų pagrindų programa (toliau – PP) akcentuoja būtinumą naudoti SF lėšas MTEP infrastruktūrai, žmogiškiesiems ištekliams, ryšiams tarp įmonių ir mokslo įstaigų. Visuose svarbiausiuose pastarųjų mėnesių EK ir Europos parlamento dokumentuose itin pabrėžiamas būtinumas siekti sinergetinių efektų tarp PP ir SF bei kitų finansavimo šaltinių: Struktūriniai fondai turi būti naudojami Lisabonos tikslams pasiekti. **Todėl reikia derinti ES mokslinių tyrimų finansavimą su Struktūrinių fondų panaudojimu ir skirti Struktūrinių fondų lėšas projektų, finansuojamų iš ES Bendrųjų programų lėšų, įgyvendinimui.**

⁴ Dr. Darja Piciga, Ministry of Education, Science and Technology, Slovenia. The use of EU structural funds for research and development in Slovenia
http://www.forschungsrahmenprogramm.de/service/veranstaltungen/structuralfunds-presentations/Download/dat_/fil_1324

⁵ Danilov, Tea. Ministry of Economics and Communication, Estonia. The planning process for structural funds for research and innovation in Estonia: The strategy for 2004 - 2006, first success and problems
http://www.forschungsrahmenprogramm.de/service/veranstaltungen/structuralfunds-presentations/Download/dat_/fil_1321

⁶ Balode, Antra. Ministry of Education and Science, Latvia. Modern research infrastructure in national research institutions between 2004 and 2006.
<http://www.forschungsrahmenprogramm.de/service/veranstaltungen/structuralfunds-presentations/Download/dat_/fil_1327

⁷ Elzbieta Wolman, Ministry for Science and Technology in the Information Society, Poland . Strengthening the role of R&D in industry by means of structural funds
http://www.forschungsrahmenprogramm.de/service/veranstaltungen/structuralfunds-presentations/Download/dat_/fil_1320

Europos parlamento rezoliucija (2004/2150(INI) (Locatelli pranešimas)⁸ pabrėžia, kad Europos mokslinių tyrimų erdvės kūrimas yra pirmas žingsnis įgyvendinant Lisabonos strategiją, todėl būtina imtis skubių politinių priemonių, kad Europa taptų patrauklia mokslininkams, o moksliniai tyrimai taptų pagrindiniu ES prioritetu siekiant Lisabonos tikslų. Tam ES 2010 metais papildomai reikės deramai parengtų 700 000 mokslininkų, būtina pagerinti mokslinių tyrimų sąlygas privačiame sektoriuje, propaguoti mokslininko karjeros privalumus jaunimo tarpe, didinti mokslinių tyrimų ir inovacijų politikos efektyvumą, **užtikrinti mokslinių tyrimų biudžeto, Struktūrinių fondų, kitų ES fondų koordinavimą nacionaliniu ir regioniniu lygiu**. Šis pranešimas ragina šalis nares dėti visas pastangas, kad iki 2010 metų į mokslą būtų investuojama 3% nuo BVP, o EK - kontroliuoti, kad šalys narės iš tikro to siektų (ypač tos, kur šis rodiklis yra mažiau už Europos vidurkį⁹). Ragina įgyvendinti regionines mokslinių tyrimų investicijų į mokslą ir inovacijas strategijas, siekiant sumažinti skirtumus tarp regionų. Raporte pabrėžiama svarba kurti prie universitetų įvairių sričių mokslinių tyrimų kompetencijos centrus, tam naudoti reikiamus šalių ir ES finansinius išteklius bei siekti pritraukti studentus iš kitų ES šalių.

Akivaizdu, kad ES finansavimas negali pakeisti nacionalinio mokslinių tyrimų finansavimo, bet abu šaltiniai turi didinti bendras investicijas į mokslą; nacionalinė Lietuvos mokslo politika turi būti suderinta su politiniais prioritetais ir užtikrinta jų darni sąveika. Turi būti ir daug efektyvesnis koordinavimas tarp MTTP finansavimo ir paramos šaltinių; todėl rekomenduojama sukurti ryšius tarp Struktūrines politikos tikslų, nacionalinių veiklos programų ir Bendrosioms programoms teikiamų projektų.

Europos parlamento ir Tarybos rezoliucijos projektas dėl ES 7 Bendrosios mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros programos 2007 - 2013¹⁰ numato, kad:

- Kuriant naujas mokslinių tyrimų infrastruktūras bus užtikrintas glaudus Bendrijų finansinių instrumentų, - Bendrųjų programų ir Struktūrinių fondų koordinavimas
- Bus siekiama griežto ES regioninės politikos veiklų derinimo. Bus nustatyti mokslinių tyrimų pajėgumų plėtros poreikiai ir galimybės steigiant reikalingus bei stiprinant jau egzistuojančius kompetencijos centrus regionuose, kuriuos remia Struktūriniai ir Sanglaudos fondai
- Naujų mokslinių tyrimų infrastruktūrų plėtrai bus derinami įvairūs finansavimo šaltiniai: nacionaliniai fondai, ES Bendrosios programos, Struktūriniai fondai, Europos Investicijų Banko paskolos ir kt. ES parama bus suteikiama atsižvelgiant į bendrąjį finansinį planą, apimančią visų suinteresuotų šalių dalyvavimą.
- Kai projekte dalyvauja institucijos iš atsilikusių ES regionų ("Convergence regions"), ir gauna maksimalią finansinę paramą iš Bendrosios programos, iš Struktūrinių fondų gali būti skiriama papildoma parama visiems vykdomo tame regione projekto dalyviams.

Europos mokslo patarėjų taryba EURAB, atkreipdama dėmesį, kad EK mokslinių programų parama teikiama pagal MT kokybę, o SF parama mokslui turi siekti sinergetinių efektų, o ne vien ribotis parama MT infrastruktūroms, pabrėždama, kad **nacionalinės politikos lygmenyje privalo būti priimti kritiniai sprendimai dėl investicijų į MT, kur grąža yra ilgalaikė**, specialiaame dokumente pateikė rekomendacijas dėl mokslinių tyrimo komponentės SF¹¹. EURAB ekspertų nuomone, SF parama MTEP turi būti naudojama:

⁸ Europos parlamento rezoliucija (2004/2150(INI) (Locatelli report)

http://www.europarl.eu.int/meetdocs/2004_2009/documents/PR/548/548321/548321en.pdf

⁹ Lietuvoje mokslui skiriama 0,68 % BVP, ES vidurkis ~2 %

¹⁰ Communication from the Commission „Building the ERA of knowledge for growth” http://europa.eu.int/eur-lex/lex/LexUriServ/site/en/com/2005/com2005_0118en01.pdf

¹¹ The Structural Funds and the Research Component / EURAB.

http://europa.eu.int/comm/research/eurab/pdf/eurab_04_037_struct_funds_research_comp_report.pdf

- Viešojo ir privataus sektoriaus MT infrastruktūrai (taip pat ir mokslo ir technologijų parkams)
- MT įrangai ir instrumentarijai
- MT personalo mokymams
- Viešųjų ir privačių MT centrų, paslaugų, institucijų steigimui
- Viešojo ir privataus sektoriaus partnerystės MT ir inovacijų srityje palaikymui
- MT rezultatų ir žinių perkėlimo mechanizmų, intelektinės nuosavybės teisių mechanizmų kūrimui ir palaikymui
- Regioninių MT ir inovacijų strategijų kūrimui, įgyvendinimui ir palaikymui.

Visi šie dokumentai ir iniciatyvos europiniu mastu verčia daryti išvadą, kad Lietuva turi **skubiai pradėti mokslo valdymo ir finansavimo reformą; viena iš jos komponenčių turėtų būti ES mokslo politikos ir SF politikos instrumentų harmonizavimas su nacionaliniais MT prioritetais ir nacionalinėmis mokslo programomis.**

Išvados

Kompleksiškai apibendrinus gautus duomenis ir informaciją, pateikiamos išvalgos apie ligšiolinę ES SF panaudojimo mokslui būklę ir siūlymai naujam programavimo laikotarpiui.

1. Strateginiai SF dokumentai turėtų būti nuosekliai, o ne deklaratyviai suderinti su žinių visuomenės plėtros Lietuvoje koncepcija bei su mokslo prioritetais, kurie, savo ruožtu, turėtų būti tikslinami, jų pagrindu turėtų būti parengtos nacionalinės mokslo programos. Lietuva neturi aiškios mokslo plėtros strategijos. Egzistuojantys ir net galiojantys dokumentai neturi arba finansinio ir administracinio palaikymo, arba moralinio bendruomenės pasitikėjimo. Tarp strategijų ir kasdienės institucijų veiklos egzistuoja didžiulis atotrūkis, įvedami arba tebenaudojami kiti kriterijai, „kitos žaidimo taisyklės“, neskatinančios ir net neleidžiančios prisidėti prie nacionalinių strategijų įgyvendinimo (pvz., siekis priartinti mokslą prie gamybos ir praktikos prieštarauja mokslininkų vertinimo normoms, kuriose daugiausia balų turi publikacijos aukščiausią rangą turinčiuose, o žemiausią – praktinei bendruomenei skirtuose leidiniuose).

2. Žmoniškųjų išteklių plėtra negali būti redukuota iki išsidarbinimo galimybių didinimo ir socialinės atskirties mažinimo; tiesiogiai žinias ir aukščiausio lygio kompetenciją kuriančiam sektoriui turi būti skiriamas pagrindinis vaidmuo. Investicijos į žmogiškuosius išteklius, tikėtina, pagerins išsidarbinimo galimybes, tačiau nemažiau reikalinga rūpintis aukštos kvalifikacijos darbuotojų ugdymu ir rūpintis šiuolaikinėje Europos darbo rinkoje konkurencingos, paklausios ir būtinos kompetencijos (pirmiausia „horizontaliosios“ – projektinės veiklos, komandinio darbo, šiuolaikinės vadybos ir organizavimo, IKT, žinių vadybos ir kt.) suteikimą visų sektorių darbuotojams, taip pat ir mokslo.

3. Būtina atlikti svarbiausių MT ir mokslui imlių sričių pajėgumų tyrimus, sudaryti jų žemėlapius, aiškiai artikuliuoti „centro“ ir „periferijos“ santykį mokslo plėtroje (pvz., Suomija vienareikšmiškai deklaruoja, kad mokslas, *know-how*, technologijos ir kita plėtra pirmiausia kreipiamą, skatinama ir palaikoma periferijoje, kad visa šalis turėtų vienodai žiniomis ir moksliniais tyrimais paremtą ekonomiką ir visuomenę). Lietuva nepajėgs vienodai plėtoti visų mokslo sričių, parama turėtų būti diferencijuojama ir nukreipiamą į tas, kurios turi įdirbį ir potencialą ir į tas, kurios galbūt nėra išsivysčiusios, bet reikalingos šalies ateičiai. Turi atsirasti „plyno lauko“ investicijų planas, jaunų, perspektyvių ir tarpdisciplininių tyrimų sričių rėmimo strategijos. ŠMM turi investuoti į mokslo sričių pajėgumų žemėlapių sudarymą, kompetencijos centrų ir tinklų, technologinių platformų kūrimą.

4. Praktika, kai kvietimai teikti paraiškas sutampa su akademiniam kalendoriujė sudėtingiausiais ar nepalankiausiais paraiškų rengimui– egzaminų sesijos, baigiamųjų darbų gynimo, vasaros atostogų – laikotarpiais turi būti pakeista. Laikas, skirtas paraiškų parengimui, turi būti pakankamas.

5. Paraiškų formos, ypač B dalis ir biudžetas, galėtų būti supaprastintos.

6. Būtina suderinti naujojo programavimo laikotarpio strategiją su ES 7osios mokslinių tyrimų pagrindų programos nuostatomis, kad SF investicijos į MTEP infrastruktūrą ir žmogiškuosius išteklius sinergetiškai derėtų su galima ES parama patiems MT.

7. Mažas privataus sektoriaus aktyvumas MTEP ir inovacijų srityje, nepakankamos verslo investicijos į mokslą yra skubiai šalintinos silpnybės. Tačiau tam skirta priemonė 3.1 *Tiesioginė parama verslui* paraiškovais numato tik ūkio subjektus; mokslo institucijų dalyvavimas kažkodėl neskatinamas.

8. Gerinti informacijos apie SF sklaidą švietimo ir mokslo institucijose. Daugiau dėmesio skirti potencialiems paraiškovams, brandinti ir skatinti novatoriškas idėjas, kuo plačiau skleisti užsienio universitetų, mokslo institutų ir kitų institucijų patirtį, išsavinant SF, ypač tą, kurią ES narės senbuvės sukaupe prieš keletą metų, kai buvo tokioje būklėje, kurioje dabar esame mes. Reikia sukurti patogią vartotojams ir profesionalią informacijos ir paramos tarnybą (virtualią ir realią) potencialiems paraiškovams, kur „vieno langelio“ principu, paprastai ir suprantamai,

nežeminant paraiškovų būtų pateikta svarbiausia informacija ir patarimai. Tokių pavyzdžių esama Jungtinėje Karalystėje <http://www.dti.gov.uk/europe/structural.html>, Škotijoje http://www.ltscotland.org.uk/communities/european_structural_funds.asp, Airijoje <http://www.csfinfo.com/>, Suomijoje http://www.minedu.fi/minedu/eu_affairs/structural_funds.html.

Priedas nr. 1. Sprendimai dėl paramos skyrimo (raudonai pažymėtos MTEP institucijos, gavusios paramą)

a) Sprendimai dėl paramos skyrimo projektams, pateiktiems pagal kvietimą teikti paraiškas paramai gauti įgyvendinti valstybinės svarbos projektus pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento 1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ 1.5 priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti ESF remiamas priemonės) (kvietimo teikti paraiškas Nr. BPD04-ERPF-1.5.1-04)

Nr.	Paraiškos registracijos numeris	Pareiškėjas	Projekto pavadinimas	Skirta paramos suma, Lt	Sprendimas
1.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0004	Kauno technologijos universitetas	Lietuvos akademinės e-leidybos sistemos sukūrimas	3 367 000,00	Švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. ISAK-1982 (Inf. pr., 2004, Nr. 98-895)
2.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0005	Kauno technologijos universitetas	Informacinėmis ir komunikacinėmis technologijomis grįsto nuotolinio mokymosi tinklo plėtra Lietuvoje	3 508 529,00	Švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. ISAK-1983 (Inf. pr., 2004, Nr. 98-896)
3.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0006	Fizikos institutas	Nacionalinis lazerių mokslo ir technologijų centras	3 000 000,00	Švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. ISAK-1984 (Inf. pr., 2004, Nr. 98-897)
4.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0007	Kauno technologijos universitetas	Mechatronikos mokslo, studijų ir informacijos centro sukūrimas	3 856 346,19	Švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. ISAK-1985 (Inf. pr., 2004, Nr. 98-898)
5.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0008	Biotechnologijos institutas	Žemės ir miškų ūkio augalų biotechnologinių tyrimų tinklas	4 845 490,00	Švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 20 d. įsakymas Nr. ISAK-2023 (Inf. pr., 2004, Nr. 99-915)
6.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0009	Kauno technologijos universitetas	Lietuvos mokslo ir studijų informacijos sistemos akademinės dalies sukūrimas ir bandomasis įdiegimas	2 855 600,00	Švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 10 d. įsakymas Nr. ISAK-1986 (Inf. pr., 2004, Nr. 98-899)
7.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0002	Mokytojų kompetencijos centras	Švietimo centrų infrastruktūros plėtra	9 017 053,00	Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 22 d. įsakymas Nr.

					ISAK-478
8.	BPD04-ERPF-1.5.1-04-04/0003	Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija	Atviros informavimo, konsultavimo, orientavimo sistemos (AIKOS) sukūrimas ir plėtojimas	9 347 353,29	Švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 22 d. įsakymas Nr. ISAK-477
Iš jų MTEP				30450018,19	

B) Sprendimai dėl paramos skyrimo projektams, pateiktiems pagal kvietimą teikti paraiškas konkursui „Parama plėtoti mokslo ir studijų sistemos infrastruktūrą, atnaujinti bazinę įrangą, diegti modernias informacijos technologijas bei gerinti teikiamų paslaugų kokybę“ pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento 1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ 1.5 priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti ESF remiamas priemonės) (kvietimo teikti paraiškas Nr. **BPD04-ERPF-1.5.1-01**) Sprendimai skirti paramą patvirtinti švietimo ir mokslo ministro 2005 m. sausio 31 d. įsakymu Nr. ISAK-137 „Dėl paramos skyrimo pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento 1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ 1.5 priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti ESF remiamas priemonės)“

Nr.	Paraiškos registracijos numeris	Pareiškėjas	Projekto pavadinimas	Skirta paramos suma, Lt
1.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0009	Klaipėdos universitetas	Medžiagų ir konstrukcijų tyrimo centro atnaujinimas	1 313 831,42
2.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0011	Lietuvos žemės ūkio universitetas	Aplinkos inžinerijos ir kraštotvarkos mokslo ir studijų infrastruktūros modernizavimas Lietuvos žemės ūkio universitete	4 324 443,90
3.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0013	Lietuvos jūreivystės kolegija	Lietuvos jūreivystės kolegijos infrastruktūros plėtra	1 930 780,48
4.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0014	Puslaidininkų fizikos institutas	Tarpdisciplininių tyrimų eksperimentinės bazės stiprinimas medžiagotyros, biotechnologijos ir aplinkotyros srityse	9 906 697,60
5.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0021	Vytauto Didžiojo universitetas	Formaliam ir neformaliam gamtamoksliniam švietimui skirtos infrastruktūros plėtra ir bazinės įrangos modernizavimas Vytauto Didžiojo universitete ir Lietuvos miškų institute	2 338 410,41
6.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0023	Šiaulių universitetas	BIBLIOREG: Akademinei biblioteka kuria besimokantį regioną	8 913 265,43
7.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0025	Kauno medicinos universiteto Kardiologijos institutas	Ląstelių ir audinių tyrimų infrastruktūros plėtra kardiologijoje	4 200 015,02
8.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0027	Vilniaus pedagoginis universitetas	Vaikų gerovės srities specialistų rengimui bei kvalifikacijos kėlimui būtinos infrastruktūros sukūrimas Vilniaus pedagoginiame ir Klaipėdos universitetuose	2 468 560,38
9.	BPD04-ERPF-1.5.1-01-04/0032	Kauno technologijos universitetas	LITNET'o regioniniai centrai	5 663 950,06
Iš jų MTEP				39129174,22

c) Sprendimai dėl paramos skyrimo projektams, pateiktiems konkursui „Parama projektų dokumentacijai rengti“ pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento 1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ 1.5 priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio rengimo, mokslo ir studijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti Europos socialinio fondo priemonės)“ (kvietimo teikti paraiškas Nr. **BPD04-ERPF-1.5.1-02**). Sprendimai skirti paramą patvirtinti švietimo ir mokslo ministro 2004 m. gruodžio 29 d. įsakymu Nr. ISAK-2074 „Dėl paramos skyrimo pagal Lietuvos 2004–2006 metų bendrojo programavimo dokumento 1 prioriteto „Socialinės ir ekonominės infrastruktūros plėtra“ 1.5 priemonę „Darbo rinkos, švietimo, profesinio mokymo, mokslo ir studijų institucijų bei socialinių paslaugų infrastruktūros plėtra (papildanti ESF remiamas priemonės)“ (Skelbta: Informaciniai pranešimai, 2004.12.31, Nr.: 101, Publikacijos Nr.: 943)

Paraiškos registracijos Nr.	Pareiškėjas	Projekto pavadinimas	Skirta paramos suma, Lt
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0006	Vilniaus universiteto Imunologijos institutas	Parama projekto "Europos Sąjungos reikalavimus atitinkančio eksperimentinių gyvūnų veislyno statyba, esminis vivariumų ir tyrimų sistemos modernizavimas" dokumentacijai rengti	35 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0007	Vilniaus universitetas	"Matematikos ir informatikos fakulteto tyrimų ir studijų bazės plėtra" investicinis projektas	34 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0011	Vilniaus universitetas	"Nanotechnologijų ir medžiagotyros centras (NanoTechnas)" Investicinis projektas	40 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0017	Vilniaus universitetas	"Bazinės įrangos atnaujinimas ir virtualiosios erdvės eksperimentiniams igūdžiams lavinti sukūrimas specialistų rengimui prioritetingose mokslo kryptyse (BAZEK)" investicinis projektas	50 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0018	Vilniaus universitetas	OPTOMOS: Optoelektronikos technologijų plėtra mokslui ir studijoms" Investicinis projektas	35 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0026	Kauno medicinos universitetas	Kauno medicinos universiteto (KMU) Slaugos ir reabilitacijos mokslo ir studijų bazės sukūrimo investicijų projekto parengimas	40 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0029	Lietuvos energetikos institutas	Vandenilio energetikos technologijų centras	40 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0030	Šiaulių universitetas	Šiaulių regiono darnaus vystymosi instituto įkūrimo ir plėtros investicinio projekto rengimas	50 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0034	VU Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutas	Nacionalinio kamieninių ląstelių centro įkūrimas	40 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0036	Vilniaus universitetas	Vilniaus universiteto bibliotekos nenaudojamų patalpų rekonstrukcijos investicinis projektas	30 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0040	Lietuvos veterinarijos akademijos Gyvulininkystės institutas	Projekto "Žolinių pašarų kokybės stebėsenos infrastruktūros plėtra Lietuvoje" investicinis projektas	30 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0049	Lietuvos veterinarijos akademija	Studijų ir mokslinių tyrimų infrastruktūros atnaujinimas Lietuvos veterinarijos akademijoje ir LVA Veterinarijos institute	40 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0051	Švietimo plėtotės centras	Technologijų ir projektavimo kabinetų rekonstravimo ir modernizavimo 26 mokyklose galimybių studija	31 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0052	Kultūros, filosofijos ir meno institutas	Projekto "Kultūros filosofijos ir meno instituto, Socialinių tyrimų instituto ir Lietuvos kultūros darbuotojų tobulinimosi centro infrastruktūros atnaujinimas" dokumentacijos parengimas	35 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0054	Lietuvos kūno kultūros akademija	LKKA bazių modernizavimas, pritaikant jas specialistų rengimui rinkos sąlygomis (dokumentacijos rengimas)	50 000,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0055	Lietuvos kūno kultūros akademija	Studijų infrastruktūros plėtojimas ir bazinės įrangos atnaujinimas, jas	35 000,00

		pritaikant sunkias fizines negalias turinčių studentų specialiesiems poreikiams LKKA	
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0065	Vytauto Didžiojo universitetas	Vytauto Didžiojo universiteto neakivaizdinio ir tęstinio mokymo palaikymo bei neformaliai įgytų kompetencijų įteisinimo centras su biblioteka	34 790,00
BPD04-ERPF-1.5.1-02-04/0067	Geologijos ir geografijos institutas	Ekosistemų ir klimato tyrimų laboratorijos modernizavimas	35 000,00
Iš jų MTEP			653790,00

d) Priemonės 2.4 „Mokymosi visą gyvenimą sąlygų plėtojimas“ **Pasirašytos 67 Paramos sutartys projektų įgyvendinimui**

Paraiškos registracijos Nr.	Paramos gavėjas	Projekto pavadinimas	Paramos suma (Lt)
kvietimo numeris: BPD-ESF-2.4.0-K01-04			
ESF-2.4-001	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	„Iškritimo“ iš bendrojo švietimo sistemos prevencija Šiaulių miesto švietimo įstaigose	449 375
ESF-2.4-003	Kauno technologijos universiteto gimnazija	Vaikų ir jaunimo akademinė pažanga - Nacionalinė moksleivių akademija	807 500
ESF-2.4-004	Kėdainių profesinio rengimo centras	Nuotolinis mokymasis profesinėje mokykloje – lygių galimybių užtikrinimas	563 283
ESF-2.4-005	Vilniaus Gedimino technikos universitetas	Inovatyvių mokymo(si) metodų ir formų kūrimas ir diegimas VGTU Architektūros fakultete	428 856
ESF-2.4-013	Vilniaus paslaugų verslo darbuotojų profesinio rengimo centras	„Iškritusių“ iš profesinio mokymo sistemos ir neįgijusių kvalifikacijos jaunuolių profesinis mokymas ir rengimas tęstinėms studijoms	387 154
ESF-2.4-019	Raseinių rajono mokytojų švietimo centras	Raseinių rajono pedagogų užsienio kalbų kompetencijų tobulinimas	729 816
ESF-2.4-023	Klaipėdos kolegija	Mokytojų kvalifikacijos kėlimas, atsižvelgiant į besikeičiantį jų vaidmenį žinių visuomenėje	453 407
ESF-2.4-025	Lietuvos jūreivystės kolegija	Inovatyvių mokymo metodų diegimas Lietuvos jūreivystės kolegijoje	350 763

ESF-2.4-028	Vilniaus pedagoginis universitetas	Vaiko gerovės specialistų, dirbančių su socialinės atskirties vaikais, profesinių – pedagoginių kompetencijų tobulinimo modulių sukūrimas bei įgyvendinimas	858 138
ESF-2.4-033	Vytauto Didžiojo universitetas	Profesijos pedagogų rengimo tinklo išplėtimas į Lietuvos regionus	1 354 950
ESF-2.4-037	Vilniaus pedagoginis universitetas	Studijų praktikos ir pradedančių dirbti mokytojų globos sistemos tobulinimas, parengiant mentoriaus kompetencijas turinčius pedagogus globėjus	2 418 580
ESF-2.4-038	Vilniaus pedagoginis universitetas	Atvira virtuali informatikos mokytojų mokymo aplinka	458 998
ESF-2.4-042	Kėdainių r. Šėtos vidurinė mokykla	Mokomės kartu	466 350
ESF-2.4-043	Profesinio mokymo metodikos centras	„Vieningos profesinio mokymo kokybės užtikrinimo sistemos sukūrimas ir įdiegimas“	3 727 592
ESF-2.4-044	Švietimo ir mokslo ministerija	„Profesinio mokymo žinių ir kompetencijos vertinimo sistemos sukūrimas ir plėtra“	1 741 250
ESF-2.4-048	Panevėžio prekybos ir paslaugų verslo mokykla	Mokymosi medžiagos komercinių specialybių profesiniam mokymui sukūrimas ir diegimas, gerinant profesinio mokymo kokybę ir integraciją į darbo rinką	348 279
ESF-2.4-049	Profesinio mokymo metodikos centras	Strateginių kompetencijų suteikimas profesijos mokytojams: patirties plėtra	2 250 890
ESF-2.4-053	Švietimo plėtotos centras	„Mokymosi krypties pasirinkimo galimybių didinimas 14-19 m. mokiniams“	5 738 516
ESF-2.4-055	Švietimo informacinių technologijų centras	„IKT diegimo profesiniame mokyme profesijos mokytojų rengimo programa“	1 759 520
ESF-2.4-056	Švietimo ir mokslo ministerija	Suaugusiųjų mokymo galimybių plėtra: andragoginės literatūros portfelis	1 515 485
ESF-2.4-058	VšĮ Surdologijos centras	Kurčiųjų teisės į išsilavinimą gimtąja kalba užtikrinimas ("Mokytojau, kalbėk su manim mano gimtąja kalba")	1 368 662

ESF-2.4-059	Utenos regioninis profesinio mokymo centras	Viešbučių ir turizmo objektų aptarnavimo specialistų mokymo programų, mokymo ir mokymosi priemonių atnaujinimas ir išbandymas, plačiau panaudojant informacines technologijas ir nuotolinę mokymo sistemą	1 281 357
ESF-2.4-062	Vilniaus kolegija	Gestų kalbos vertėjų rengimo tobulinimas	1 018 226
ESF-2.4-065	Švietimo ir mokslo ministerija	„Profesinio orientavimo sistemos sukūrimas ir diegimas“	6 733 572
ESF-2.4-066	Alytaus kolegija	Alytaus kolegijos plėtra, diegiant inovatyvias studijų programas ir gerinant mokymosi kokybę	877 400
ESF-2.4-067	Utenos rajono savivaldybės administracija	Iškritimo iš pagrindinio ugdymo prevencija Utenos rajono mokyklose	534 405
ESF-2.4-068	Specialiosios pedagogikos ir psichologijos centras	„Iškritusių iš mokyklos mokinių gražinimas“	6 454 102
ESF-2.4-069	Lietuvos darbo rinkos mokymo tarnyba	„Nacionalinės kvalifikacijų sistemos plėtra“	7 455 000
ESF-2.4-070	NVO Koalicija "Naujos jungtys"	Prevencinių mechanizmų, mažinančių moksleivių „iškritimą“ iš bendrojo lavinimo švietimo sistemos, kūrimas ir testavimas	1 157 827
ESF-2.4-071	VšĮ Vilniaus statybininkų rengimo centras	Naujų statybos ir medžio apdirbimo mokymo programų rengimas ir įgyvendinimas	902 637
ESF-2.4-072	Studijų kokybės vertinimo centras	„Nuotolinių studijų kokybės vertinimo metodikos ir jos taikymo tvarkos sukūrimas“	867 484
ESF-2.4-075	Marijampolės profesinio rengimo centras	Naujos specialybės - kelių statybos ir priežiūros darbuotojo modulinės profesinio mokymo programos rengimas	1 180 348
ESF-2.4-078	Akmenės r. savivaldybės Suaugusiųjų mokymo centras	Mokymo formų ir programų priartinimas prie skirtingų suaugusiųjų grupių poreikių	432 925
ESF-2.4-079	Daugų technologijos ir verslo mokykla	Socializacija mokantis	376 338
ESF-2.4-081	Trakų rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga Švietimo centras	Trakų rajono savivaldybės biudžetinė įstaiga Švietimo centras	514 794

ESF-2.4-082	Vilniaus geležinkelio transporto ir verslo paslaugų mokykla	Riedmenų remonto šaltkalvio ir vagonų tikrintojo remonto profesinio mokymo programų bei metodinės medžiagos parengimas	356 800
ESF-2.4-083	Lietuvos suaugusiųjų švietimo asociacija	Andragogų-praktikų tęstinio kvalifikacijos tobulinimo modelio sukūrimas ir įgyvendinimas	1 151 060
ESF-2.4-084	Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija	Kvalifikuotų miško darbininkų mokymo programos, atitinkančios ES standartus ir mokymo metodologijos parengimas bei įgyvendinimas	788 600
ESF-2.4-085	Studijų kokybės vertinimo centras	Mokslo ir studijų veiklos ir užsienyje įgytų kvalifikacijų vertinimo duomenų bazių sukūrimas ir plėtojimas	1 225 594
ESF-2.4-090	Lietuvos žemės ūkio universitetas	Mokslinės kompetencijos ir tęstinio mokymo plėtra saugioms ir ekologiškoms maisto žaliavoms gaminti (MOKOTEM)	603 013
ESF-2.4-093	Kauno jėzuitų gimnazija	Debatų ir vertybių ugdymo metodų taikymas pamokose	385 767
ESF-2.4-097	Kauno maisto pramonės mokykla	Mėsos perdirbėjo rengimo turinio modernizavimas, atsižvelgiant į europinius standartus	363 694
ESF-2.4-101	Šilutės turizmo ir paslaugų verslo mokykla	Profesinio mokymo tobulinimas Šilutės statybos, turizmo ir paslaugų mokykloje	475 967
ESF-2.4-103	Mokytojų kompetencijos centras	„Pedagogų rengimo tobulinimas“	2 187 423
ESF-2.4-109	Šiaulių rajono savivaldybės administracija	Švietimo paslaugų kokybės specialiųjų poreikių mokslieviams užtikrinimas, modernizuojant Šiaulių rajono Pavenčių vidurinės mokyklos mokymosi aplinką ir vystant žmogiškuosius išteklius	362 564
ESF-2.4-112	Respublikiniai moksleivių techninės kūrybos rūmai	Profesinio konsultavimo ir ugdymo paslaugų plėtra Respublikiniuose moksleivių techninės kūrybos rūmuose	427 408
ESF-2.4-119	Vilniaus mokytojų namai	Naujos galimybės Vilniaus pedagogų profesinės kompetencijos plėtrai	1 140 397

ESF-2.4-122	Jonavos politechnikos mokykla	Papildomo ugdymo integravimas į profesinį mokymą	375 347
ESF-2.4-128	Kauno kolegija	Atvirosios kolegijos sukūrimas	657 148
ESF-2.4-130	Ukmergės aukštesnioji verslo mokykla	Jaunimo ugdymo mokymo sistema Ukmergės aukštesniojoje verslo mokykloje	350 870
ESF-2.4-132	Profesinio mokymo metodikos centras	Mokymo – mokymosi priemonių profesiniam mokymui atnaujinimo modelio kūrimas	1 722 255
ESF-2.4-138	Kauno statybininkų rengimo centras	Mokymo ir studijų medžiagos sukūrimas ir publikavimas suvirintojo ir santechniko specialybių moksleiviams	363 133
ESF-2.4-141	Vilniaus Ozo vidurinė mokykla	Nuotolinio mokymosi kursas X-XII klasei	510 000
ESF-2.4-144	Mokytojų kompetencijos centras	„Mokytojų kvalifikacijos tobulinimo pertvarka“	8 140 708
ESF-2.4-151	Kauno medicinos universitetas	Šiuolaikinių farmacijos studijų medžiagos bei priemonių sukūrimas ir publikavimas	1 270 281
ESF-2.4-152	Kauno medicinos universitetas	Modernios dėstytojų, dirbančių Lietuvos universitetuose internatūros programose, kvalifikacijos tobulinimosi sistemos sukūrimo ir įdiegimo projektas	652 391
ESF-2.4-155	Kauno medicinos universitetas	Probleminio mokymo sistemos įdiegimas Kauno medicinos universitete	1 164 485
ESF-2.4-156	Profesinio mokymo metodikos centras	„Nacionalinės profesinio rengimo standartų sistemos plėtra“	6 533 914
ESF-2.4-157	Vytauto Didžiojo Universitetas	Naujausių gamtos mokslų žinių sklaidos mokytojams tinkles	722 833
ESF-2.4-158	Vilniaus "Versmės" vidurinė mokykla	Neigalumą turinčių mokinių verslumo kompetencijos ugdymo programos: kūrimas ir įgyvendinimas	833 625
ESF-2.4-160	Vytauto Didžiojo Universitetas	Inovatyvūs mokymosi metodai ir naujausios technologijos gamtos mokslų bakalauro rengimui	732 169

ESF-2.4-161	Šiaulių universitetas	Bibliovna: informacinių gebėjimų ir savarankiško mokymosi įgūdžių ugdymo metodo kūrimas ir išbandymas besimokančiame regione	1 311 304
ESF-2.4-167	Lietuvos žemės ūkio universitetas	Efektyvus profesinės karjeros projektavimas	721 647
ESF-2.4-170	Gruzdžių žemės ūkio mokykla	Dalykinių-technologinių kompetencijų atnaujinimas žemės ūkio profesiniame rengime	808 075
Iš jų MTEP			
kvietimo numeris: BPD-ESF-2.4.0-K02-04			
ESF-2.4-VS-01	Kauno technologijos universitetas	„Lietuvos nuotolinio mokymosi sistemos veiklumo integralus ugdymas“	4 129 986
ESF-2.4-VS-02	Kauno technologijos universitetas	„Lietuvos virtuali biblioteka bei visateksčių dokumentų duomenų bazės sukūrimas“	3 655 900
ESF-2.4-VS-03	Kauno technologijos universitetas	„Lietuvos mokslo ir studijų e-dokumentų kaupimas ir pateikimas skaitytojams“	3 267 486
Iš jų MTEP			11965476

e) 2.5. priemonė: Sutartys, pasirašytos 26 projektų įgyvendinimui

Paraiškos registracijos numeris	Pareiškėjas (partneriai)	Projekto pavadinimas	Skirta paramos suma, Lt
Kvietimo numeris: BPD-ESF-2.5.0-K01-04			
ESF-2.5-011	Vytauto Didžiojo universitetas (Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas)	„Magistrantūros studijų modulinės programos „Karjeros konsultavimas“ sukūrimas ir įgyvendinimas“	778 630
ESF-2.5-047	Kauno technologijos universitetas (KTU Fizikinės elektronikos institutas)	„Medžiagų mokslo krypties magistrantūros ir doktorantūros studijų programų kūrimas“	736 126
ESF-2.5-035	Vilniaus universiteto Eksperimentinės ir klinikinės medicinos institutas (Vilniaus universitetas, VUL santariškių klinikos, Biochemijos institutas,	„Mokslinės visuomenės žinių plėtojimas kamieninių ir aukštesnės diferenciacijos ląstelių tyrimų srityje“	1 072 199

	VU Imunologijos institutas, Biotechnologijos institutas)		
ESF-2.5-015	Vilniaus universitetas	„Programų sistemų magistrantūros įsteigimas“	1 528 145
ESF-2.5-027	Vilniaus universitetas	„Biofizika: biofizikos magistrinių ir doktorantūros studijų programų modernizavimas	2 261 084
ESF-2.5-016	Lietuvos žemės ūkio universitetas	„Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas aplinkos inžinerijos ir kraštotvarkos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“	1 482 528
ESF-2.5-046	Kauno medicinos universitetas (KMU Biomediciniųjų tyrimų institutas)	„Farmacijos ir medicinos krypties magistrantūros, rezidentūros ir doktorantūros studijų programų plėtra farmacijos, biochemijos, biotechnologijos ir medicininės genetikos srityse“	669 353
ESF-2.5-053	Mykolo Romerio universitetas	„Inovacijų plėtra Lietuvos teisės universiteto magistrantūros ir doktorantūros studijose“	2 626 987
ESF-2.5-045	Lietuvos energetikos institutas (Vytauto Didžiojo universitetas)	„Vandenilio energetikos technologijų mokymo organizavimas“	904 770
ESF-2.5-012	Vytauto Didžiojo universitetas (Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas)	„Tarpuniversitetinis edukologijos doktorantūros konsorciumo sukūrimas“	786 303
ESF-2.5-021	Kauno technologijos universitetas (Lietuvos regioninių tyrimų institutas)	„Žmogiškųjų išteklių kompetencijos didinimas probleminiuose Lietuvos regionuose“	1 655 008
ESF-2.5-004	Puslaidininkų fizikos institutas	„Mokslininkų kvalifikacijos gerinimas medžiagotyros, biotechnologijos ir aplinkotyros srityse“	1 407 924
ESF-2.5-013	Vytauto Didžiojo universitetas	„Tyrimų erdvės ir tyrėjų kompetencijų išplėtimas aukštojo neuniversitetinio mokslo sektoriuje“	709 670
ESF-2.5-020	Vilniaus Gedimino technikos universiteto Termoizoliacijos institutas (Kauno technologijos universitetas)	„Žmogiškųjų išteklių kokybės gerinimas statybos mokslinių tyrimų ir inovacijų srityje“	409 679
ESF-2.5-007	Šiaulių universitetas (Alytaus kolegija, Klaipėdos kolegija, Marijampolės kolegija, Panevėžio kolegija, Utenos kolegija, Žemaitijos kolegija, Šiaulių kolegija)	„Aukštųjų mokyklų dėstytojų bei ūkio subjektų specialistų mokslinės kompetencijos didinimas (MOKOM – mokslinė kompetencija)“	1 431 090
ESF-2.5-023	Kauno medicinos universiteto Kardiologijos institutas (Kauno medicinos universitetas, Biotechnologijos institutas, Vilniaus universiteto Imunologijos institutas)	„Mokslo darbuotojų ir specialistų kvalifikacijos bei kompetencijos didinimas pritaikant genomikos žinias kardiologijoje“	566 418

ESF-2.5-014	Vytauto Didžiojo universitetas (Klaipėdos universitetas, Šiaulių universitetas, Vilniaus pedagoginis universitetas)	„Švietimo kokybės vadybininkų rengimas plėtojant kokybės užtikrinimo sistemą Lietuvoje“	1 394 658
ESF-2.5-017	Lietuvos žemės ūkio universitetas	„Miško naudojimo ir logistikos specialistų rengimo sistemos plėtra. Akronimas: NAUDLOG“	558 184
ESF-2.5-030	Mykolo Romerio universitetas	„Socialiniai mokslai žinių visuomenėje: kokybės užtikrinimo sistemos tobulinimas Lietuvos teisės universitete“	804 159
ESF-2.5-019	Studijų kokybės vertinimo centras	Magistrantūros studijų sisteminimas	2 314 747
Iš jų MTEP			24097662
Kvietimo numeris: BPD-ESF-2.5.0-K02-04			
ESF-2.5-VS-02	Fizikos institutas (Vilniaus universitetas)	Aukščiausios pakopos lazerinių ir optinių technologijų specialistų ruošimas	3 799 300
ESF-2.5-VS-03	Kauno technologijos universitetas (Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Klaipėdos universitetas)	Mechatronikos krypties magistrantūros studijų programų ir doktorantūros pertvarkymas ir atnaujinimas	2 401 804
ESF-2.5-VS-04	Kauno technologijos universitetas (Vilniaus Gedimino technikos universitetas, Klaipėdos universitetas)	Mechatronikos tyrėjų kompetencijos tobulinimo nacionalinės programos rengimas ir įgyvendinimas	1 782 049
ESF-2.5-VS-05	Biotechnologijos institutas (Lietuvos žemdirbystės institutas, Lietuvos žemės ūkio universitetas, Lietuvos miškų institutas, Lietuvos sodininkystės ir daržininkystės institutas)	Aukščiausios studijų pakopos – magistrantų ir doktorantų – rengimas žemės ir miškų ūkio augalų biotechnologijų srityje	1 936 962
ESF-2.5-VS-06	Biotechnologijos institutas (Lietuvos žemdirbystės institutas, Lietuvos miškų institutas, Lietuvos sodininkystės ir	Žmonių išteklių kokybės gerinimas žemės ir miškų ūkio biotechnologinių tyrimų srityje	1 969 299

	daržininkystės institutas)		
ESF-2.5-VS-07	Kauno technologijos universitetas	Lietuvos mokslo ir studijų informacijos sistemos žmogiškųjų išteklių plėtra	4 656 354
Iš jų MTEP			16545768

d) priemonės 3.1 „Tiesioginė parama verslui“ ir 3.2 „Verslo aplinkos gerinimas“

2004 m. liepos 1 d. buvo paskelbtas kvietimas teikti paraiškas pagal BPD 3.1 priemonės „Tiesioginė parama verslui“ veiklų grupę: „Mokslinių tyrimų ir plėtros veikla (taikomieji tyrimai ir technologinė plėtra), skirta pramonei ir verslui (įmonių vykdoma veikla ir atliekami užsakomieji darbai), ir ryšių tarp pramonės ir verslo subjektų bei mokslinio tyrimo institucijų formavimas“. 2004-2006 m. šiai veiklų grupei finansuoti skirta 53,4 mln. Lt. BPD priede moksliniai tyrimai, plėtra ir inovacijos: inovacijų ir technologijų perdavimas, bendradarbiavimo tinklų kūrimas ir partnerystė tarp verslo ir/arba mokslinio tyrimo institucijų (10% nuo 3.1 priemone skirtų lėšų);

1. UAB Lietuvos parodų centro „Litexpo“ projekto „Daugiafunkcinio kongresų, konferencijų ir parodų centro kūrimas“ (projekto identifikacijos Nr. BPD04-ERPF-3.1.3-02-04/0021 iki 8 000 000 litų.
2. AB „Audėjas“ projekto „AB „Audėjas“ gamybinės bazės modernizavimas ir ekologiškai švarių bei gamybos kaštus mažinančių aukštųjų technologijų diegimas, sukuriant sąlygas Lietuvos tekstilės įmonių verslo tinklui plėtoti (III etapai, 2004–2006 m.)“ (projekto identifikacijos Nr. BPD04-ERPF-3.1.1-02-04/0022 – iki 6 785 149 litų
3. VšĮ Klaipėdos mokslo ir technologijų parko projekto „Klaipėdos mokslo ir technologijų parko paslaugų ir infrastruktūros plėtra“ (projekto identifikacijos Nr. BPD04-ERPF-3.2.3-01-04/0006, vykdymo išlaidoms padengti – iki 3 336 173 litų

Iš jų MTEP - 3 336 173 litų

Iki 2005-04-01 parama skirta 26 projektams, skirtos paramos suma iš viso 239,9 mln. litų, atmestos 54 paraiškos, atsiimtos 5 paraiškos.

Gautų paraiškų prašomos paramos sumos santykis su numatyta paramos suma

Priemonė	Numatyta skirti paramos, mln. Lt	Prašoma paramos suma, mln.Lt	Santykinė konkurencija dėl paramos
1.2 Energijos tiekimo stabilumo, prieinamumo ir efektyvumo didinimo užtikrinimas	283,7	726,7	2,6
3.1 Tiesioginė parama verslui	356,0	1210,7	3,4
3.2 Verslo aplinkos gerinimas	152,6	140,2	0,9
3.4 Viešojo turizmo infrastruktūra ir paslaugos	311,9	714,1	2,3
IŠ VISO	1104,2	2791,7	2,5

Priedas nr. 2. Visuomenės nuomonės apie informavimą SF klausimais tyrimas

Daulenskytė, Simona. Visuomenės informavimo funkcijos realizavimas valstybinėse institucijose: magistro darbas / Simona Daulenskytė; mokslinis vadovas doc. V. Gudonienė; Vilniaus universitetas. Komunikacijos fakultetas. Informacijos ir komunikacijos katedra. – Vilnius, 2005. – 66 lap.: Santr. angl. – Bibliogr.: p. 52-55 (43 pavad.).

4. Informavimo funkcijos analizė ES struktūrinių fondų paramos klausimais

Remiantis šio darbo teorinėje dalyje išdėstyta medžiaga, galima teigti, jog visuomenės informavimo funkcija valstybinių institucijų veikloje yra pakankamai gerai reglamentuota, – ją numato įvairūs teisės aktai, reglamentai, šios funkcijos svarbos klausimas sprendžiamas aukščiausiu valstybės valdymo lygiu, kuriamos įvairios ilgalaikės strategijos, kuriose numatoma itin daug dėmesio skirti pilietinės informacijos sklaidai bei pačių piliečių įtraukimui į viešosios politikos konstravimo erdvę. Darbe išsamiai buvo analizuojami valstybinių institucijų, atsakingų už Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos gavimo galimybių informacijos sklaidą, visuomenės informavimo funkciją realizuojantys dokumentai. Tai yra teorinis šios funkcijos valdymo lygmuo. Norint konstatuoti tikrąją valstybinių institucijų piliečių informavimo funkcijos efektyvumo padėtį, reikia įvertinti, kaip plačioji visuomenė vertina šias valstybinių organizacijų pastangas efektyviai komunikuoti su šalies piliečiais.

Taigi, siekiant išsiaiškinti esamą situaciją buvo atliktas tyrimas, kurio esmė yra sužinoti Lietuvos visuomenės narių nuomonę apie valstybinių institucijų informavimo funkcijos Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos klausimais efektyvumą bei sužinoti kokių pokyčių reikia šioje srityje, kad valstybinių institucijų veikla patenkintų piliečių lūkesčius, juos informuojant šių fondų paramos gavimo klausimais.

Tyrimo srities, t.y. informacijos sklaidos apie ES struktūrinių fondų įgyvendinimo procesą, pasirinkimą lėmė šios temos aktualumas šiai dienai.

Tyrimo objektas, imtis, metodai, eiga

Šis tyrimas yra pilotinis tyrimas, remiantis gautų rezultatų išvadamis bus pateikiamos rekomendacijos valstybinėms institucijoms, kaip jos turėtų modifikuoti dabartinį visuomenės informavimą apie Europos Sąjungos struktūrinius fondus, kad patenkintų piliečių informatyvumo poreikius šioje srityje.

Tyrimo objektas – visuomenės nuomonė.

Tyrimo imtis – 265 respondentai iš valstybinių, nevyriausybinių bei verslo organizacijų.

Tyrimo metodai:

- anketinė respondentų apklausa;
- statistinis duomenų apdorojimas.

Tyrimo eiga: tyrimas buvo atliktas 2005 metų gegužės 2-5 dienomis, elektroniniu paštu išsiuntus laišką (žr. priedas nr.4), kuriame prašoma užpildyti anoniminę anketą (žr. priedas nr.2; anketos klausimai su pasirinkimo variantais pateikti priede nr.3), kuri pasiekama nuotoliniu būdu per internetą Respondentų elektroninio pašto adresai buvo parinkti pagal išankstinius kriterijus. Dalis elektroninio pašto adresų buvo atrinkta naudojantis Lietuvos bendruomenių registro svetainėje pateikta informacija (svetainės adresas <http://www.bendruomenes.lt>), buvo surinkti įvairių

valstybinių institucijų bei švietimo organizacijų adresai, peržiūrint jų internetines svetaines, taip pat elektroninio pašto adresų buvo ieškoma informacinėje svetainėje <http://www.1588.lt/>, kurioje buvo surinkti ir panaudoti visi skelbti elektroninio pašto adresai, kurių dauguma buvo verslo organizacijų elektroniniai adresai. Iš viso laiškas su prašymu užpildyti anketą buvo išsiųstas 2391 adresatui, iš jų buvo gražinti 454 laišakai, kurių buvo neįmanoma pristatyti dėl nebegaliojančio elektroninio pašto adreso arba dėl adresato perpildytos pašto dėžutės.

Anketa padaryta, panaudojant HTML ir PHP programavimo kalbas. Kelios anketos buvo pašalintos, nes tarp paeiliui gautų anketų pildymo laiko skirtumas buvo tik keletas sekundžių bei kartojosi respondento interneto adresas.

Siekiant įvertinti visuomenės nuomonę apie Lietuvos Respublikos valstybinių institucijų, atsakingų už informacijos sklaidą apie Europos sąjungos (ES) struktūrinių fondų paramą, informavimo efektyvumą, anketoje buvo: apibrėžtas organizacijos tipas pagal tai, kokiam sektoriui organizacija priklauso (valstybinė, verslo ar nevyriausybinė); išskirta organizacijos vietovė: Vilniaus miestas (tokį atskirą sostinės įvardinimą lėmė statistiniai rodikliai, jog didžioji dauguma ES struktūrinių fondų paramos yra įgyvendinama būtent Vilniuje), kitas miestas, rajono centras bei kaimo vietovė; prašoma nurodyti organizacijos darbuotojo, pildžiusio šią anketą (respondento) veiklos priklausomybę su struktūrinių fondų paramai gauti paraiškų teikimu, gautų užpildytų anketų skaičius sudarė patikimą ir reprezentatyvią statistinę imtį. Anketa sudaryta ranginės skalės principu, t.y. iš dviejų - penkių uždarų klausimų grupių. Vieną klausimų grupę sudaro respondentų esamos situacijos, susijusios su valstybinių institucijų informacijos sklaidos ES paramos klausimais, vertinimas. Kitą klausimų grupę sudaro respondentų valstybinių institucijų dabartinių informavimo priemonių vertinimas. Trečiąją pateiktų klausimų grupę siekiama išsiaiškinti respondentų nuomonę, kaip reikėtų modifikuoti visuomenės informavimo funkciją, kad ji atitiktų šiandieninius piliečių poreikius. Paskutinioji klausimų grupė skirta sužinoti demografinę bei faktinę informaciją apie pačius respondentes (organizacijos tipas, vietovė, organizacijos veiklos kryptis, ar respondentų atstovaujama organizacija yra teikusi paraišką ES paramai gauti, ar ketina teikti paraišką šiais paramai gauti).

Tyrimo metu gautų duomenų apdorojimas. Tyrimo metu surinkti duomenys apdoroti kompiuterine programa SPSS 10 [11;12]. Darbe aptariami statistiškai esminiai ($p < 0,01$), labai reikšmingi ($p < 0,001$) ir visiški ($p < 0,0001$) skirtumai tarp požymių.[11]

Duomenų apdorojimui taip pat naudojamas statistinis rodiklis – populiarumo indeksas (PI). „Šis indeksas yra suskaičiuojamosios skalės variantas, taikomas, kai ekspertai rangine (dviejų ir daugiau balų ar pilno rangavimo) skale vertina jiems pateiktus objektus (teiginius, klausimus, požymius ir pan.). Tada PI lygus skirtumui tarp procento ekspertų, kurie objektą vertina teigiamai (aukštais balais) ir tų, kurie išsako neigiamus įverčius (vertina žemais balais). Didžiausias galimas PI lygus +100, mažiausias lygus -100. Kai ekspertai taiko dviejų balų skalę, PI gaunamas natūraliai kaip skirtumas tarp teigiamų ir neigiamų įverčių procentų”. [7]

Tyrimo rezultatai pavaizduoti juostinėse bei skritulinėse schemose, taip pat duomenys pateikiami lentelėse.

Įvertinus tyrimo metu gautus duomenų rezultatus bus pateikiamos rekomendacijos valstybinėms institucijoms, kokie veiksniai gali lemti efektyvesnę visuomenės informavimą.

Tyrimo rezultatų pristatymas

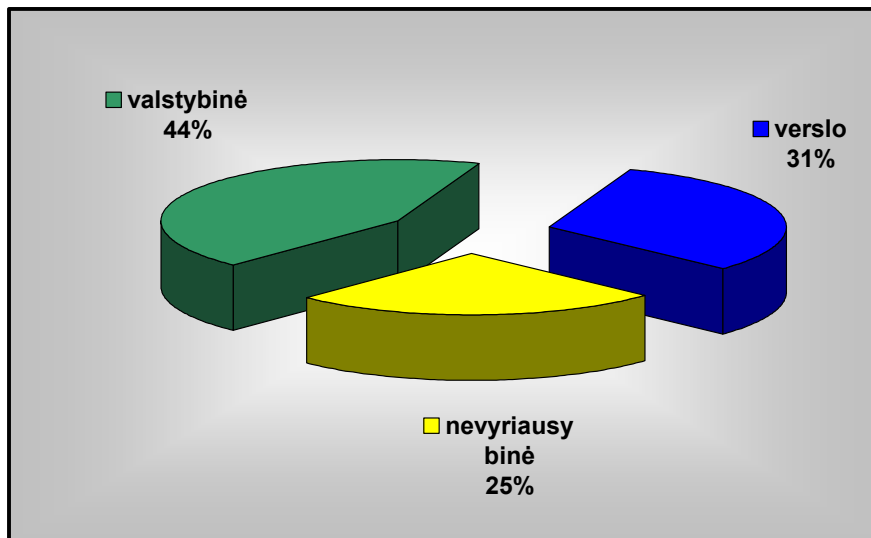
Respondentų atsakymų rezultatai į tyrimo anketos klausimus pateikiami, suskirsčius atskiras klausimų grupes:

- 1 klausimų grupė – demografiniai bei faktiniai duomenys apie respondentes;
- 2 klausimų grupė – esamos situacijos vertinimas;
- 3 klausimų grupė – dabartinių informavimo priemonių vertinimas;
- 4 grupė – norimos situacijos modeliavimas.

Klausimų grupių sudarymas leidžia išsamiau įvertinti visuomenės narių nuomonę apie valstybinių institucijų, atsakingų už ES struktūrinių fondų paramos galimybių informacijos sklaidą, informavimo funkcijos efektyvumą, pažvelgiant į šį rodiklį skirtingais aspektais.

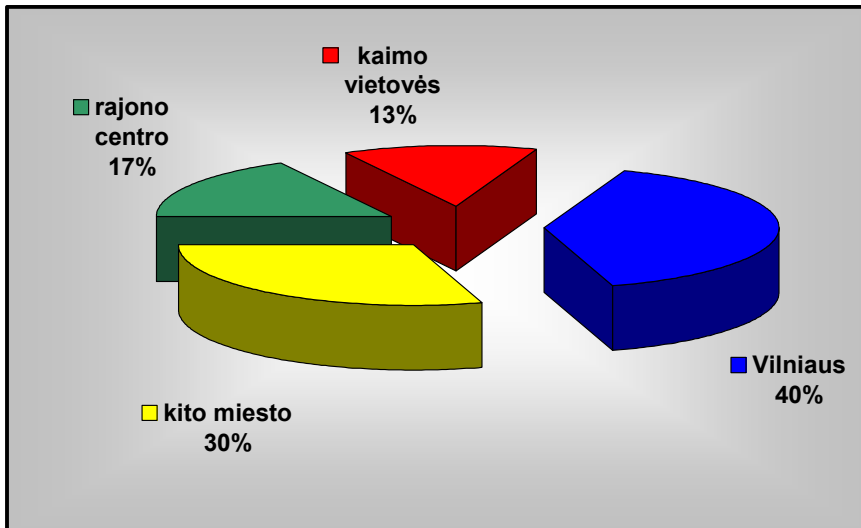
Demografiniai bei faktiniai duomenys apie respondentus

Anoniminėje anketinėje apklausoje dalyvavo 265 respondentai iš visos Lietuvos. Atlikus duomenų analizę paaiškėjo, kad 31.42 proc. tyrime dalyvavusių respondentų dirba verslo organizacijose, 25.29 proc. – nevyriausybinėse, o net 43.30 proc. respondentų – valstybinėse institucijose.

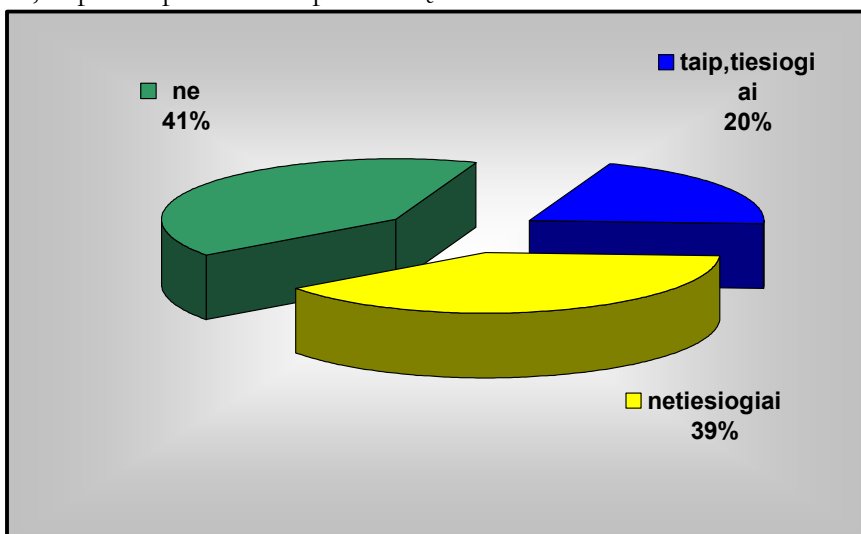
Pav.1 Duomenys apie respondentų organizacijos tipą

Tyrime dalyvavo įvairių Lietuvos miestų ir vietovių organizacijų atstovai. Anketoje respondentų buvo prašoma nurodyti, kokioje vietoje – kaime, rajono centre ar mieste (išskiriant Vilnių) – yra jų organizacija. Paaiškėjo, kad 39.85 proc. respondentų dirba Vilniaus mieste, 29.50 proc. – kitame didžiajame Lietuvos mieste, 17.24 proc. – rajono centre bei 13.41 – kaimo vietovėje. Kaip matome, pagal šį požymį, respondentų skaičius Vilniuje aplenkė kitų didžiųjų miestų atstovus, o pastarieji su kitų vietovių respondентаis pasiskirstė labai panašiu santykiu.

Pav.2 Respondentų pasiskirstymas pagal organizacijos vietą

Pagal anketą užpildžiusio asmens veiklą organizacijoje, su Europos Sąjungos struktūriniais fondais savo darbe tiesiogiai susijusių respondentų buvo 20,23 proc., netiesiogiai susijusių – 39,31 proc. Savo darbinėje veikloje nesusiduriančių su ES struktūriniais fondais bei jų parama organizacijose – 40,46 proc. apklausos respondentų.

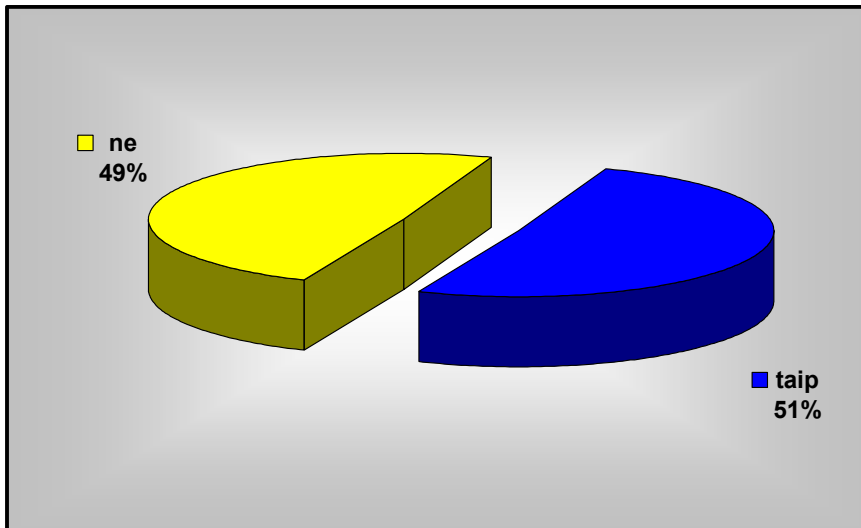

Pav.3 Duomenys apie respondentų atliekamos darbinės veiklos sąsąją su ES fondais

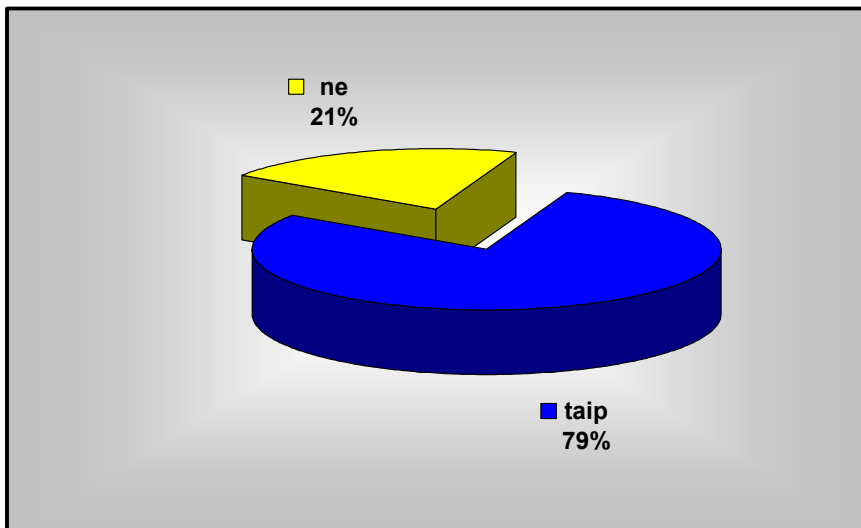
4 ir 5 paveikslėliuose pavaizduotas respondentų pasiskirstymas pagal tokius anketoje užduotus klausimus:

- ar Jūs teikėte projekto paraišką ES struktūrinių fondų paramai gauti?
- ar Jūs ketinate teikti projekto paraišką ES struktūrinių fondų paramai gauti?

Pasirodo, kad net 50.76 proc. respondentų yra pasinaudoję galimybe ES struktūrinių fondų paramai gauti ir keturios penktosios respondentų (79.01 proc.) ketina teikti paraišką šių fondų paramai gauti.

Pav. 4 Organizacijos teikusios paraišką Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti

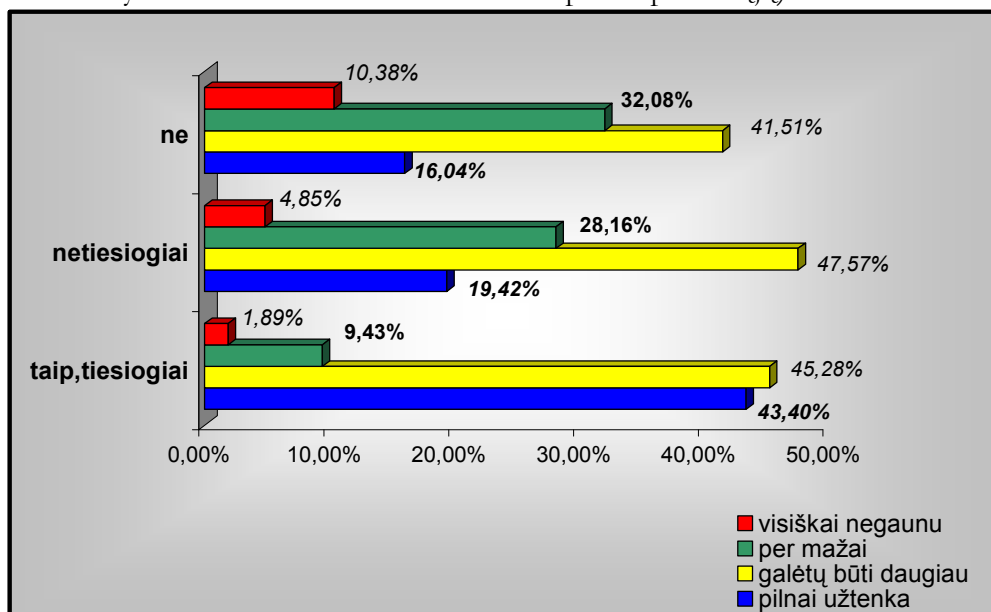
Pav. 5 Organizacijos ketinančios teikti paraišką Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramai gauti.

Galima teigti, kad tyrime gausiausiai dalyvavo valstybinės organizacijos (nors nevyriausybinio ir privataus sektorių atstovai, kartu paėmus, tyrime sudaro didesnę dalį respondentų) dirbančios Vilniuje arba kitame mieste, o pagal savo vykdomą veiklą, tyrimo respondentai, tiesiogiai nedirba su struktūriniais fondais, nors jų organizacija žada teikti paraišką paramai gauti.

Taigi, šiame tyrime daugiausiai dalyvavo valstybinių institucijų atstovai, nors verslo ir nevyriausybinių organizacijų atstovai sudaro nežymų skirtumą nuo valstybinių institucijų respondentų. Apklausoje daugiausiai dalyvavo asmenys, dirbantys Vilniaus mieste ir kituose didžiuosiuose miestuose, tačiau rajono centro ir kaimo vietovės atstovai nesudaro mažumos šiame tyrime. Dauguma respondentų, dalyvavusių apklausoje savo darbo nesieja su ES struktūriniais fondais, tie, kurie tiesiogiai dirba šioje srityje sudarė mažiausią procentinę apklaustųjų dalį. Tik 50 proc. organizacijų, kurių atstovai atsakė į šią anketą, yra teikusios paraišką paramai gauti, tačiau net 79 proc. nurodė ketinimą tai padaryti, tai rodo akivaizdų šios srities informacijos gavimo poreikį.

Esamos situacijos vertinimas

Tyrimo respondentų pasiskirstyme priklausomai nuo jų organizacijos veiklos pobūdžio (valstybinė, nevyriausybinė, verslo) informavimo vertinime, ES struktūrinių fondų klausimais, matoma aiški tendencija, kad per mažai informacijos apie ES struktūrinių fondų paramą yra netiesiogiai su struktūriniais fondais dirbantiems darbuotojams – 28 proc. bei darbuotojams, kurie visiškai nesusieti su ES struktūrinių fondų paramos veikla – 32 proc. respondentų. Didelė dalis tiesiogiai dirbančių su ES struktūriniais fondais teigia, kad pilnai užtenka informacijos - 43 proc., o iš visos respondentų imties galime pasakyti, kad informavimas apie ES struktūrinių fondų paramos galimybes galėtų būti ir geresnis (tiesiogiai dirbantys – 45 proc.; netiesiogiai dirbantys – 48 proc.; nedirbantys su ES struktūriniais fondais – 42 proc. apklaustųjų).

Pav.6 Informavimo vertinimo apie ES struktūrinių fondų paramos galimybes priklausomybė nuo respondento veiklos pobūdžio organizacijoje

1 lentelė

Informacijos gavimo šaltinių vertinimas

Informaciją apie Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų paramos galimybes sužinote iš:	dažnai	kartais	niekada	PI	Vieta
valstybinių institucijų	42	41	17	25	3
žiniasklaidos	36	54	10	26	2
darbovietės vadovų, kolegų	33	51	16	17	4
draugų	13	52	35	-22	5
ieškau asmeniškai internete.	53	30	17	36	1

Pagal respondentų pateiktus atsakymus lentelėje nr.1 galima teigti, jog informacijos apie struktūrinių fondų paramą dažniausiai yra ieškoma asmeniškai internete, tačiau žiniasklaida ir valstybinės institucijos kaip informacijos šaltiniai taip pat yra pakankamai svarbūs. Mažiausiai informacijos

gaunama iš draugų bei kolegų. 17 proc. respondentų nurodė, kad informacijos iš valstybinių institucijų negauna niekada.

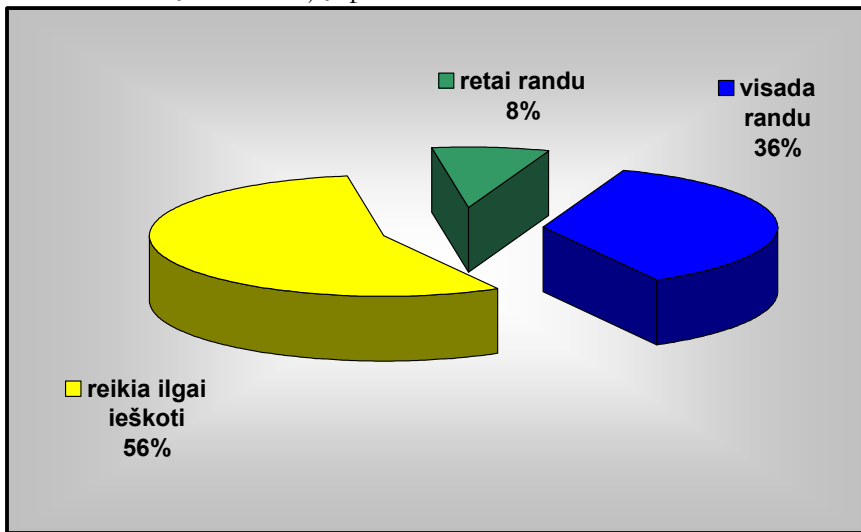
2 lentelė

Informacijos paieškos šaltinių vertinimas

Norėdami gauti ES struktūrinių fondų paramą, kur kreipiatės, ieškote informacijos:	dažnai	kartais	niekada	PI	Vieta
valstybinių institucijų internetinėse svetainėse	70	25	5	65	1
žiniasklaidoje	11	51	38	-27	4
teiraujuosi darbuotojų kolegų	19	58	23	-4	2
kreipiuosi į draugus.	12	50	38	-26	3

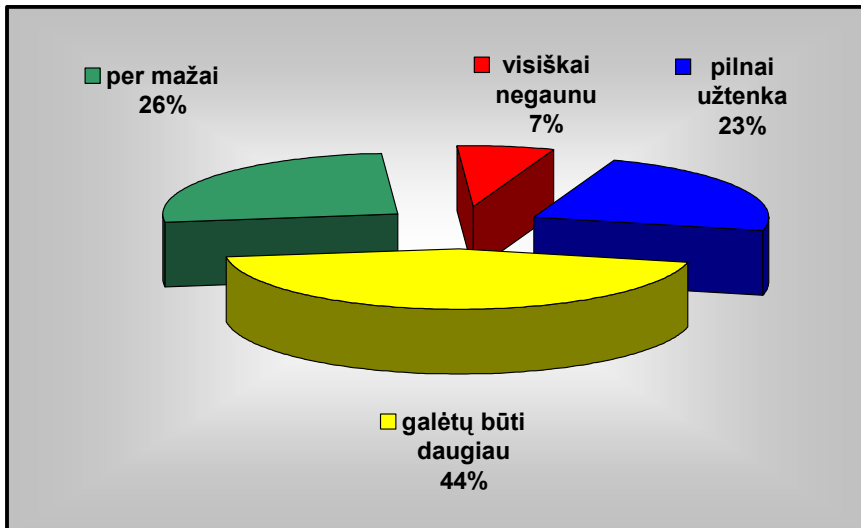
Norėdami gauti informaciją, respondentai lentelėje nr.2 nurodė, jog dažniausiai jos ieško valstybinių institucijų internetinėse svetainėse. Šis informacijos paieškos šaltinis, pagal jį paminėjusių respondentų skaičių (70 proc.), akivaizdžiai pranoksta kitas informacijos gavimo galimybes, - teiraujasi darbuotojų kolegų 19 proc., teiraujasi draugų 12 proc. atsakiusių respondentų ir tik 11 proc. informacijos dažniausiai ieško žiniasklaidoje.

Pasiteiravus respondentų, kaip jiems sekasi ieškoti informacijos apie ES struktūrinių fondų paramos galimybes, net 56 proc. atsakė, kad informacijos reikia ieškoti ilgai, tačiau 36 proc. atsakiusių teigė, jog reikalingą informaciją randa visada ir tik 8 proc. pasirinko atsakymą, kad informaciją randa retai. Nors skirtumas tarp respondentų visada randančių informaciją ir tų, kuriems tai atima daug laiko žymus, tačiau būtina pastebėti, kad iš visų anketoje dalyvavusių respondentų net trečdalis visada randa ieškomą informaciją apie šiuos fondus.

Pav.7 Informacijos ieškojimo kokybės vertinimas

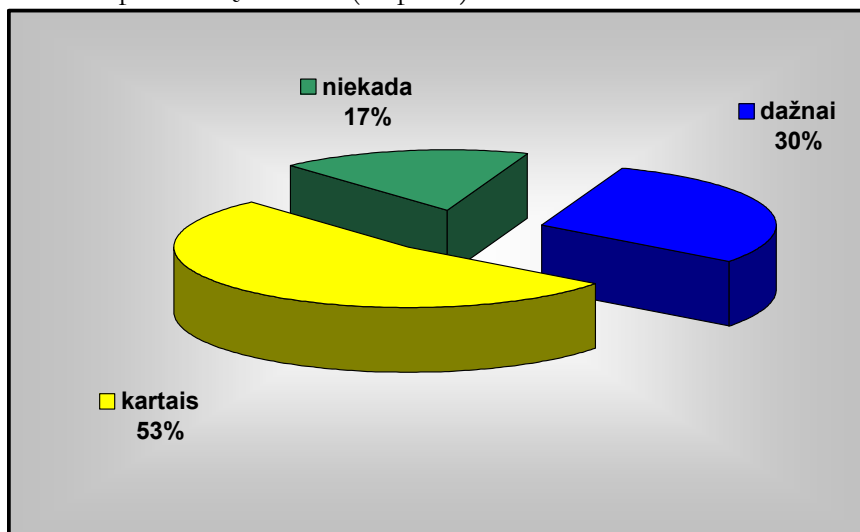
Žinant informacijos ieškojimo kokybės vertinimą (pav.7), galime aptarti kaip respondentai įvertino gaunamos informacijos kokybę (pav.8). Didžioji dalis respondentų 44 proc. nurodė, kad informacijos apie ES struktūrinius fondus galėtų būti pateikiama daugiau, pilnai užtenka 23 proc. asmenų, maždaug tiek pat respondentų (26 proc.) pasirinko atsakymą, kad informacijos apie šiuos fondus jiems yra per mažai. Mažiausias procentas pasirinkimo buvo susijęs su atsakymu „visiškai negaunu“.

Pav.8 Gaunamos informacijos vertinimas

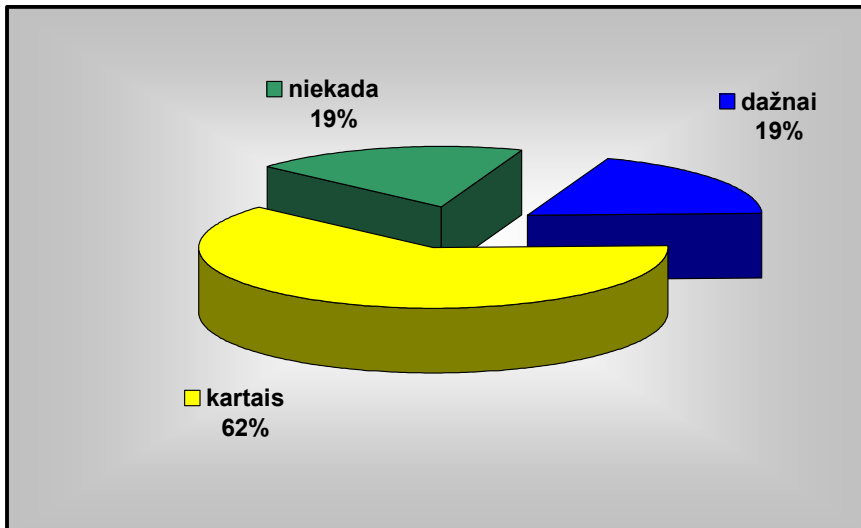
Sekantys trys paveikslėliai atspindi respondentų naudojimosi valstybinių institucijų dabartinėmis informacinėmis priemonėmis, skirtomis efektyvinti piliečių informatyvumo lygį ES struktūrinių fondų paramos gavimo galimybių klausimais.

62 proc. respondentų atsakė, jog dažnai konsultuojasi su valstybinėmis institucijomis dėl iškilusių klausimų, susijusių su ES paramos gavimo galimybėmis. Atsakymus „dažnai“ ir „kartais“ pasirinko vienodas respondentų skaičius (19 proc.).

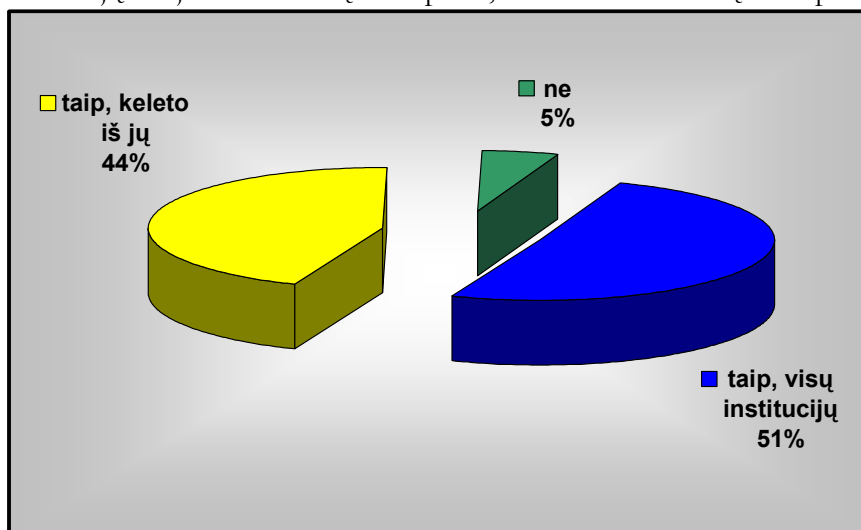
Pav.9 Konsultacijų su valstybinėmis institucijomis dažnumas

Valstybinių institucijų rengiamuose informaciniuose seminaruose apie ES fondų panaudojimo galimybes iš atsakiusių respondentų dažnai dalyvauja tik 19 proc., tai yra lygiai tiek pat kiek ir respondentų, nurodžiusių, jog niekada nedalyvauja tokiuose seminaruose (19 proc.). 62 proc. pasirinko atsakymą „kartais“.

Pav.10 Respondentų dalyvavimo informaciniuose seminaruose dažnumas

Net pusė visų apklausoje dalyvavusių respondentų (51 proc.) šiai dienai yra užsisakę visų valstybinių institucijų, koordinuojančių ES paramos įgyvendinimo veiklą Lietuvoje, internetines naujienas, kelėtos institucijų naujienas užsisakę – 44 proc., o iš viso neužsisakę tik 5 proc. atsakiusių asmenų.

Pav.11 Valstybinių institucijų internetinių naujienų užsisakymo vertinimas

Esamos informavimo situacijos respondentų vertinimas nėra labai džiuginantis. Nors respondentai valstybinių institucijų informavimo funkcijos efektyvumą vertina labiau nei kitų galimų šaltinių (žiniasklaida, kolegos, draugai) teikiama nauda, tačiau vis viena labiau linkę patys asmeniškai ieškoti reikalingos informacijos internete, nei kreiptis į valstybines institucijas. Akivaizdi koreliacija yra tarp visuomenės piliečių, tiesiogiai susijusių savo darbo veikloje su struktūriniais fondais, ir jų didesnio žinojimo apie šių fondų galimybes, nei tų piliečių, kurie

nesusiję savo darbe su šiais fondais, todėl, galima teigti, kad tik tikslinės grupės yra labiau informuotos, nei visa plačioji visuomenė. Dauguma respondentų nurodo, jog norint rasti reikalingą informaciją, reikia jos ilgai paieškoti bei gaunamos informacijos galėtų būti daugiau. Galimybę konsultuotis su valstybinėmis institucijomis išnaudojamos, tačiau nereguliariai, taip pat kaip ir dalyvavimą seminaruose respondentai renkasi tik kartais. Tačiau valstybinių institucijų internetinių naujienų užsisakymo paslauga naudojasi daugelis atsakiusių respondentų.

Dabartinių informavimo priemonių vertinimas

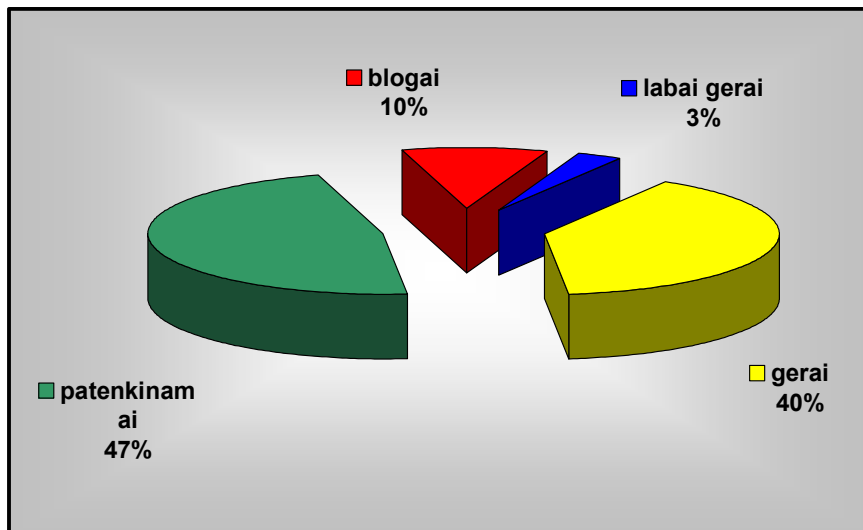
3 lentelė

Informavimo priemonių apie ES struktūrinius fondus kokybės vertinimas

Įvertinkite valstybinių institucijų, atsakingų už visuomenės informavimą apie ES struktūrinius fondus, informacijos sklaidos priemones:	labai gerai	gerai	patenki namai	blogai	PI	Vieta
seminarai	11	35	33	8	3	2
įvairūs leidiniai (padalomoji medžiaga, informaciniai žinyvai, vadovai)	7	31	43	11	-4	3
informacija, patalpinta valstybinių institucijų internetinėse svetainėse	10	44	34	8	2	1
informacija, tiesiogiai siunčiama į Jūsų organizaciją	10	22	24	24	-14	5
žiniasklaidoje pasirodanti informacija	3	17	49	23	-20	6
kolegų pasakojimai, paaiškinimai.	6	29	37	11	-5	4

Pagal gautus tyrimo rezultatus matyti, jog valstybinių institucijų internetinėse svetainėse skelbiama informacija respondentams yra priimtinausia informavimo forma, nors atsakymą „labai gerai“ pasirinko tik 10 proc. atsakiusių, o 44 proc. valstybinių institucijų internetines svetaines įvertino tik kaip geras. Gerai vertinami ir valstybinių institucijų rengiami informaciniai seminarai (35 proc.). Įvairūs informaciniai leidiniai daugiausiai vertinami, pasirenkant atsakymą „patenkinamai“ (43 proc.). Žiniasklaidoje skelbiama informacija bei kolegų pasakojimai, pagal PI indeksą vertinami prasčiausiai.

Apklausoje respondentų atskirai buvo prašoma įvertinti valstybinių institucijų internetines svetaines, kuriose talpinama informacija, skirta piliečiams, norintiems daugiau sužinoti apie struktūrinių fondų paramos gavimui paraiškos teikimo reikalavimus. Vertindami internetinių svetainių informaciją, kaip priemonę (pav.12), respondentai maždaug tolygiai pasiskirstė tarp dviejų atsakymo variantų, - „patenkinamai“ vertina 47 proc., gerai - 40 proc. Labai gerai šią priemonę įvertino tik 3 proc. respondentų, kai tuo tarpu blogai įvertino – 10 proc.

Pav.12 Valstybinių institucijų internetinėse svetainėse skelbiamos informacijos vertinimas

Kaip geriausia informavimo priemonę šią anketą užpildę respondentai nurodė valstybinių institucijų internetines svetaines, tačiau jose skelbiamai informacijai įvertinti didžioji dauguma respondentų pasirinko žodį „patenkinama“, bet ne „labai gera“, nors procentinis skirtumas tarp vertinusiųjų šia informaciją kaip patenkinamą ir gerą yra labai nežymus. Prastai vertinama informacija, gaunama iš žiniasklaidos, kolegų bei tiesiogiai siunčiama valstybinių institucijų į jų organizacijas. Taigi, pagal respondentų atsakymus matyti, kad valstybinių institucijų informavimo priemonės daugumoje yra vertinamos pakankamai teigiamai, nors ir neskiriami didžiausi įvertinimai.

Norimos situacijos modeliavimas

4 lentelė

Informavimo apie ES struktūrinių fondų paramą atsakomybės priskyrimo vertinimas

Jūsų nuomone, informacijos sklaida visuomenėje apie ES struktūrinių fondų paramos galimybes turėtų rūpintis	privalo	sunku pasakyti	neprivalo	PI	Vieta
valstybinės institucijos	92	7	1	91	1
patys suinteresuoti asmenys/organizacijos ieškoti informacijos	84	12	4	80	2
žiniasklaida.	42	25	33	9	3

Respondentai paprašyti įvertinti, kas jų nuomone ateityje ir dabar privalo prisiimti atsakomybę už informacijos apie šiuos fondus sklaidą, daugiausiai nurodė valstybines institucijas (92 proc.), tačiau nelabai žymiu skirtumu (84 proc.) nurodė, jog ir patys asmenys turi būti iniciatyvūs, ieškant informacijos apie ES struktūrinius fondus. Respondentų išsakyta nuomone, žiniasklaida šios informacijos sklaida turi rūpintis mažiausiai, 42 proc. pasirinko atsakymą, jog pastaroji privalo prisiimti atsakomybę už šios informacijos sklaidą.

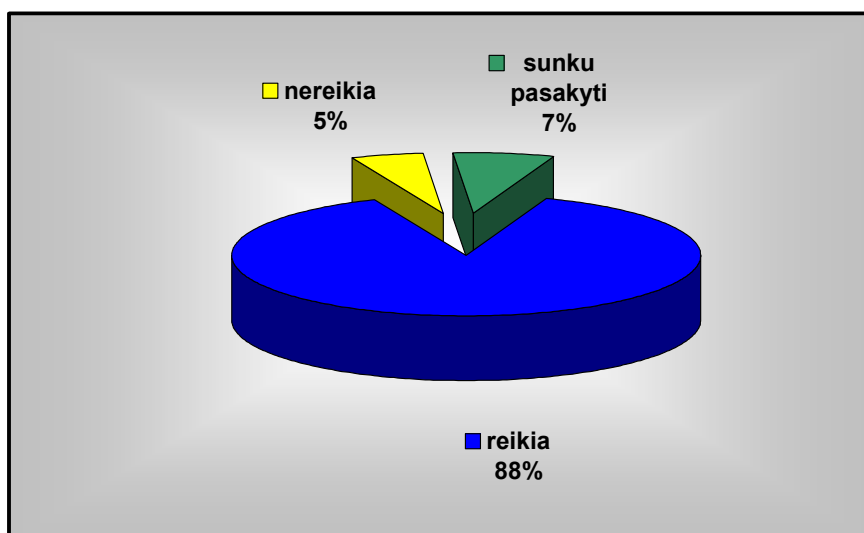
5 lentelė

Dviejų informavimo priemonių reikalingumo vertinimas

Jūsų nuomone, valstybinės institucijos, siekdamos efektyvesnio visuomenės informavimo apie struktūrinių fondų paramą, turėtų daugiau dėmesio skirti:	taip	ne	gerai kaip yra	PI	Vieta
informaciniams seminarams	81	8	11	73	2
Informacinių žinytų, vadovų platinimui	82	5	13	77	1

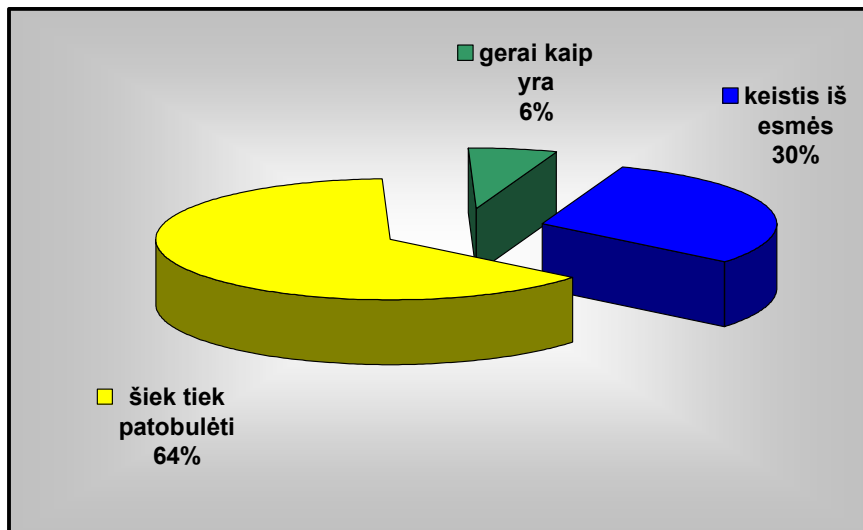
Respondentai, vertindami šių dviejų informavimo priemonių reikalingumą ateityje, neišskyrė nei vienos priemonės svarbos prieš kitą, - kad būtų daugiau dėmesio skirta informaciniams seminarams pasisakė 81 proc., o informacinių žinytų svarbą ir ateityje nurodė 82 proc. respondentų. Atsakymą „gerai kaip yra“ bei įvertinimą, jog nederėtų skirti daugiau dėmesio šioms priemonėms ateityje, pasirinko beveik tolygus respondentų skaičius.

Didžioji dalis apklausoje dalyvavusių respondentų pasirinko atsakymą, jog reikia vienos internetinės prieigos, kurioje būtų skelbiama visa aktuali su ES struktūrinių fondų parama susijusi informacija (Pav.13). Reikia atsakė 88 proc. respondentų, 7 proc. respondentų mano, jog tokios naujovės nereikia, o 5 proc. pasirinko atsakymą „sunku pasakyti“.

Pav.13 Vienos internetinės prieigos, kurioje būtų visa informacija apie visas ES struktūrinių fondų finansuojamas sritis, reikalingumo vertinimas

Respondentai į klausimą, kaip toliau turėtų būti plėtojama šiuo metu vykdoma informavimo apie ES fondų paramą politika, dauguma atsakė, jog informavimą reikia tik šiek tiek patobulinti (64 proc.), tačiau net 30 proc. respondentų atsakė, jog ateityje informavimo politika turi keistis iš esmės, ir tik 6 proc. atsakiusių asmenų nurodė, jog juos tenkina tai, kaip yra dabar.

Pav.14 Visuomenės informavimo apie ES struktūrinius fondus ateities modeliavimas

Respondentų norimos situacijos, dėl efektyvesnio informatyvumo lygio ES struktūrinių fondų paramos klausimais, modeliavimas, remiantis išsakyta jų nuomone, iš esmės labai keistis neturėtų, nors tokia siekiamybę nurodė 30 proc. respondentų, tačiau daugiau nei pusė apklausoje dalyvavusių asmenų nurodė, kad informavimas ateityje turėtų tik šiek tiek patobulėti. Respondentų nuomone, atsakomybę už šios informacijos sklaidą daugiausiai turi prisiūmti valstybinės institucijos, tačiau nedaug mažesnis procentas atsakiusių nurodė, kad piliečiai patys turi būti atsakingi, jog būtų informuoti. Žiniasklaida, respondentų nuomone, didelės reikšmės informuojant apie šią sritį neturi. Tyrimo duomenys parodė, jog svarbu ir ateityje toliau plėtoti tiek informacinių seminarų rengimą, tiek ir įvairios informacinės medžiagos leidybą bei platinimą, nes šios informavimo priemonės, respondentų teigimu, yra vienodai svarbios efektyvaus informavimo procese. Apklausoje dalyviai labai teigiamai vertina siūlomą prielaidą, jei ateityje būtų įdiegta viena internetinė prieiga, kurioje piliečiai galėtų rasti visą reikiamą informaciją apie ES struktūrinių fondų paramą, net 88 proc. respondentų pasisakė už tokios naujovės įgyvendinimą. Taigi, visais išvardintais aspektais didžiąja dalimi respondentai visuomenės informavimo ateitį moduliuoja tik siūlydami šiek tiek pakeisti esamos funkcijos vystymą.

Tyrimo išvados

Išanalizavus tyrime dalyvavusių respondentų nuomonę apie valstybinių institucijų informavimo apie Europos Sąjungos struktūrinių fondų paramos gavimo galimybių klausimais funkcijos efektyvumą, galima teigti, jog pasirinkta informacijos sklaidos politika atitinka šių dienų realijas.

Respondentai daugiausia dėmesio skiria valstybinių institucijų informavimo priemonėms, nuvertindami kitų galimų informacijos gavimo šaltinių naudą, tačiau vertindami pačių valstybinių institucijų informacijos sklaidos priemones, pažymi, jog daugelio šių priemonių tobulėjimas būtinas. Visos dabartinės pasirinktos valstybinių institucijų ES struktūrinių fondų paramos viešinimo priemonės yra naudingos bei respondentai tikisi ir tolimesnės šių priemonių sklaidos visuomenės informavimo procese.

Daugiausiai pagyrimų išreiškiama valstybinių institucijų internetinėms svetainėms, kuriose talpinama su ES parama susijusi informacija. Labai palankiai respondentų buvo įvertinta pasiūlyta naujovė įdiegti viena internetinę prieigą, kurioje būtų skelbiama informacija apie visas ES struktūrinių fondų finansuojamas sritis.

Respondentai, gana palankiai vertindami dabartinę valstybės institucijų informavimo veiklą, tuo pačiu išreiškia pastabą, jog skelbiamos informacijos pilnai nepakanka, be to didžioji dauguma apklausoje dalyvavusių asmenų nurodė, jog sugaišta pakankamai daug laiko ieškodami reikalingos informacijos apie šią sritį. Todėl galime daryti prielaidą, jog dar nėra pakankamas visuomenės informatyvumas pirmuosiuose informacijos sklaidos „žingsniuose“, visų pirma, reikia piliečius „supažindinti“ su veiksmais, kaip ieškoti reikiamos informacijos, nes tik tuomet jie gali vertinti ar ta informacija tikslinga jų atžvilgiu.

Pagal gautus respondentų atsakymus, jie dažnai konsultuojasi su valstybinėmis institucijomis dėl iškilusių klausimų, taip pat didžioji jų dauguma užsisako valstybinių institucijų skelbiamas internetines naujienas bei nemaža procentinė dalis nurodo, kad lankosi informaciniuose seminaruose, taigi šie veiksniai įpareigoja valstybines institucijas, koordinuojančias ES struktūrinių fondų paramos viešinimo veiklą mūsų šalyje, dar atsakingiau žvelgti į tinkamą bei realius poreikius atitinkančią piliečių informavimo funkcijos plėtrą. Kaip parodė tyrimo metu gauti duomenys, - daugiau nei 70 procentų respondentų organizacijų ketina teikti projektų paraiškas fondų paramai gauti, o tai sąlygoja dar tik augantį susidomėjimą struktūriniais fondais.

Bendra duomenų analizė leidžia daryti prielaidą, jog valstybinių institucijų visuomenės informavimo funkcija ES paramos klausimais yra tinkamai įgyvendinama, nes susilaukia daugiau teigiamų nei neigiamų šios veiklos srities aspektų vertinimų, tačiau reikia paminėti ir kitą akivaizdžią išvadą, jog piliečių dabartinis informatyvumo lygis jų netenkina, taigi visuomenė laukia tam tikrų pokyčių.

Parengė doc. dr. Audronė Glosienė